د ملا امیر دیوان

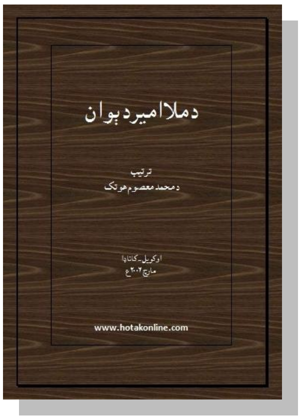

ترتیب

د محمد معصوم هوتک

اوکویل ـ کاناډا

مارچ ۲۰۰۶ ع

Ketabton.com

www.hotakonline.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاامیراودېوان یې

دملاامیرددېوان دغه نسخه ،چي مادچاپ له پاره تیاره کړه ، ماته د ۱۳۲۵ ش کال په سر کي په کندهارکي لاس ته راغله اوترکتلووروسته یې راته ثرګنده سوه چي دانسخه دارواښادحاجي دوست محمدبرېښ له کتب خاني راوتلې وه[1] .حاجي صاحب مرحوم پخپل قلم ځای ځای د شاعرنوم دنومورړي خطي نسخې پرڅنډوکښلی و[2] .

دملاامیردېوان دحجم له مخي وړوکی دېوان دئ او(۸۰) غزلي او نظمونه لري خودالفبې دتولوپتیوغزلي پکښې سته . دپای پاني یې د (یاء) ردیف ته رسېدلي دي خوځوپاني یې کنډودي . مادانسخه تر موندلوځومیاشتي وروسته دزېري په جریده (د۱۳۲۵ ش کال ۹ ـ ۱۰ ګڼه) کي معرفي کړه اودهغي لیکني لنډیزدلته مکرر رانقلوم:

---

[1] حاجي دوست محمد برېښ دسراج الملت والدین امیرحبیب الله خان دپاچهۍ په دوهم کال (۱۲۸۲ش) په کندهارکي زېږېدلی اودظاهرشاه دپاچهۍ په شپږدېرشم کال(۱۳۴۸ش) په کندهارکي وفات اوپخپله پلرنۍ هدیره کي ښخ دئ. پلاریې قیام الدین خان اونیکه یې محمدیوسف اخوندزاده نومېدی. دحاجي دوست محمد برېښ پېشه سوداګري وه اودځورلسمي هجري شمسي پېړۍ په دېرشموکلونوکي یې د کندهار د شاه بازارپه ختیځه راسته کي دپوښلي چارسوشمال ته دخارجي بوټونوپلورنځی درلود. حاجي صاحب په پښتوژبه دنثرپه برخه کي قلم چلاوه اویوه غني کتابخانه یې درلوده چي دپښتوپارسي وعربي ژبو خطي نوادریې پکښې خوندي کړي وو. دده کتابتون په کندهارکي دارواښادمحمدحلیم سلیمي (۱۳۸۴ ش مړ) ترکتابتون وروسته دخطي نسخودکیفیت اوکمیت له درکه مشهوره کتابخانه وه . دبایزیدروښان نوې موندل سوې رساله ، چي دعلم درسالې په نامه په ۱۳۶۴ ش کال دارواښادسرمحقق دوست شینواري په سریزه او سمون په کابل کي خپره سوه ، دحاجي دوست محمدبرېښ له کتابتون څخه راوتلې وه. دحاجي دوست محمدبرېښ زوی نوراحمدبرېښ هم دپښتو ژبي لیکوال او دطلوع افغان اخبارپرکاره قلمي همکارو. نوراحمدبرېښ په ځواني کي مړسو (دی بایدله ارواښادپوهاندډاکټرنوراحمدبرېښ سره مغالطه نه سي).

[2] زه (هوتک) دنوموړي لیک دده دکتابتون دنورونسخودکتلوله خاطره پېژنم اوزماپه کتابتون کي دحاجي دوست محمدبرېښ په قلم داخونددروېزه دمخزن الاسلام ځیني برخي سته چي دخپل کتابتون دیوې نسخې اودارواښادسلیمي دکتابتون دکومي نسخې ترمقابله کولووروسته یې یادابنت کړي دي. دحاجي صاحب مرحوم لیک په نسبتاً ښکلوخطونوکي راتلای سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاامیرد څورلسمي هجري قمري پېړۍ په سرکي په کندهارکي یوله هغو شاعرانو څخه و ، چي مردف دېوان یې درلود او شعرونه یې د خلکو خولوته لوېدلي وو. هسي خو په پښتنو شاعرانو کي مـــورېد (امیر) او (امیرمحمد) په نامه څوتنه پېژنو،خوپیاوړي محقق پوهاند عبدالشکور رشاد د پښتانه شعراء په دریم ټوک (۸۲۷ مخ) کي د امیر په نامه یو شاعرمعرفي کړی دئ ، چي زموږتربحث لاندي ملاامیرسره یې ځیني ګډ وجوهات سته . دی لیکي : " امیرپه ختهٔ پوپلزی و ، د کندهاردتلوکان[3] په کلي اوسېده دده دپښتو مردف دېوان شته او د پاړسو اوعربي دېوانونودلرلوپه باب یې هم خبري کیږي .... دده ژوند د ۱۲۹۱ هـ ق کال[4] په حدودو کي ټاکلای شو اوعمریې تر۹۵ کالو پوري رسېدلی دي . له دېوانه څخه یې معلومیږي ، چي د ژوند وروستي کلونه یې په ګرش (هیلمند) کښي تیرکړي دي " .

ددغي لیکني په استناد د ((فرهنګ زبان و ادبیات پښتو)) محترم مولف هم دده یادونه کړېده. په پښتانه شعراء کي داامیر دکلام د (ی) ردیف څلور پښتو بیتونه خوندي دي . زه په غوڅه توګه حکم نه سم کولای ، چي (امیر)او (ملاامیر) به یو سړی وي. د (امیر) په باب خو لوی محقق پوهاندرشادلیکي ، چي ظریفه او شوخه طبعه یې درلوده. د ملاامیرپه دېوان کي مادظرافت اوشوخۍ صریحه نمونه ونه موندله . خو دعصر او وخت نزدېوالي اود اوږده عمر تېرول او د ملاامیرپه

[3] تلوکان دکندهاردپنجوایي ولسوالۍ مربوط کلی دئ،چي دکندهار ښار لویدیځ لورته پروت دئ. شاوخوایې دانګوروباغونه دي. دپښتواوفارسي ژبي شاعراو د تالیفاتوڅښتن ساګزی ملاحسن اخوند(۱۱۷۷_۱۲۴۵ هـ ق) دهمدغه تلوکان دئ. فارسي دېوان یې چاپ سوی دئ.زما (هوتک) سره یې یوه ښکلې قلمي نسخه سته ، چي دهرات دنائب الحکومه سعدالدین خان د زوی عبدالعلي خان(خان آغا ؟) په پرماېښت د ((محمد رحیم الکوزي قندهاری الاصل ساکن هرات)) په قلم لیکل سوی دئ.

[4] دغه کال په پښتانه شعراء کي ۱۳۹۱ هـ ق راغلی دئ ، چي چاپي غلطي ده. دغه غلطي زما په پورتنۍ مقاله کي ، چي په (زیري) جریده کي خپره سوې ده ، بیاتکرار سوې ده. د مقالې ترچاپ وروسته ما اوفاضل استاد په دې باب خبري هم وکړې او ماوعده ورکړه ، چي دغه غلطي به یو وخت سموم. دادئ اوس (اووه ویشتمه دمارچ ۲۰۰۶ ع) مي خپله ژمنه پوره کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان کي د (نهرسراج ویالي) یادونه[5](۱) بیاهغه وجوهات دي ، چي ددوی ترمنځ شریک دي. د اوسنیو ماخذونو ، روایتو او دېوان څخه دا فیصله ګرانه ده ، چي ((امیر)) او ((ملا امیر)) به یوشاعروي. په هر صورت زه اوس دی د ((ملا امیر)) په نامه دموجوده دېوان له مخي تاسي ته درپېژنم اودېوان یې درته معرفي کوم. نوره څېړنه به راتلونکي ته پرېږدو . ګوندي داسي مواد لاس ته راسي ، چي ددې موضوع له سپینېدو سره مرسته وکړي.

زمادکتابتون په خطي نسخوکي دملاامیردیوان سته،چي نوم یې ((مخبر العشق جدیدی)) پراېښی دئ . دیوان مردف اودپای له خوانیمګړی دئ. دوروستۍ پاڼي رکاب یې (څمامقصود) لیکلی دئ ، چي داکلمات دراتلونکي مخ دلومړي بیت شروع ده . نسخه پرعادي کاغذ په توره سیاهي لیکل سوې ده اودډېر بې سلیقي او بېسواده کاتب کارمعلومېږي. څرنګه ، چي دېوان نیمګړی دئ ، دکاتب نوم اود لیکلو کال یې نسته . ددېوان پرڅنډو څوځایه ۱۳۲۷ او یوځای ۱۳۲۸ کښل سوي دي. نه پوهېږم ، چي دابه دلیکلوکال یاکلونه وي که یا؟ د دېوان ټولي غزلي اتیاوو ته رسیږي اود(ی) ردیف هغه څلوربیته ، چي د پښتانه شعراء په دریم ټوک(۸۲۷مخ) کي خوندي دي ، ، دلته نسته. که (امیر) او (ملاامیر) یوشاعر وي ، نوښایي دغه بیتونه به په هغو پاڼوکي وي ، چي ضایع سوي دي. ددېوان پیل داسي دئ:

له بسم الله وروسته. هذا کتاب مخبرالعشق جدیدی.

نن مشغول سه په الحمد و پــه ثنا   په دهان کښې دي چلیږي ژبه ستا

[5] دنهرسراج دویالي یادونه زه پردې خبره دلیل بولم ، چي ملاامیرپه هیلمندکي هم استوګنه کړې ده او احتمالا په((ګرش)) کي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هربنده لـــــــره لازم ثناګويي ده   په قرآن کښي بيان کړی پاک مولا

++++

له دېوان څخه يې مادده دژوند په باب زيات مشخص تکي ونه موندل.
دامیرحبیب الله (۱۳۱۹ـ ۱۳۳۷ هـ ق) یادونه یې ثوځایه کړې ده:

دسراج المله والدین نبـــــــه دبدبه ده
ملاامیرددده دوعاګوی[6] نه دفرنګ یم

اویا:

ږپردي عـــــــــــــمردامیرحبیب الله وي
ترســـــايه لاندي ناست امتيان ستا محمده
تل مشغول دقندهار پـــــــــــه آبادي ده
اوس مشغول پــه نهرسراج نهراعلی محمده
نهرسراج به خدای معمورکه وخت نژدې دی
ملاامیرفقیردوعـــــاګوی ده هرصبا محمده

دنهرسراج واله (ویاله) په ۱۳۲۵ هـ ق کال دهیلمند له رود څخه افتتاح سوه[7]

ددېوان د (ب) ردیف دیوې غزلې مقطع داسې ده:

دیارلس صدی هــــــــم شپږویشت کاله
ووتېرشوي ملاامیر بیان کوي له هره باب

[6] ((دوعاګوی)) باید دوې څپې ولوستل سي.
[7] حبیبي ـ عبدالحي پوهاند ـ دافغانستان تاریخي پېښلیک ـ ۲۲۲ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلس سوه شپږویشت هـ ق کال دامیرحبیب الله دپاچهۍ اووم کال دئ. له دې تولو خبروڅخه څرګندېږي ، چې دامیرحبیب الله دپاچهۍ دوران دملاامیر د شاعرۍ د اوج زمانه ده. په دغه وخت کې دی سپین ږیری دئ څکه وایي:

ملاامیرپه سپینه ږیره تل ژړاکړي
راشه زماپرغریبۍ وکړه پـوښتنه

++++

اشعاریې دده پرعلم او پوهې باندې شاهدي ورکوي. دتصوف خوایې درنه ده. اخلاقي شعرونه هم لري. له اشعاروڅخه یې معلومېږي ، چې ملاامیرپه سلوک کې دنقشبندیه طریقې پیرو دئ . دسلوک اوسیر پړاوونه داسې بیانوي:

دوحدت له باغه درخته رابنکاره شوه
نه یې مثل پـــــه زمین لکه نشترو

....

دتوحیدترسوزن ووزه که یکتا یې
که دوتا یې ځان یکتاکړه یک بشر

......

محبت دخدای نـــــهال پرخپل زړګې کړه
اوبـــــــــوه یې په چشمه د شـــریعت
اســـــــم ذات د زړه صیقل دسالکانو
تصفیه د زړه راځي پـــــــــــه طریقت
بیابه کشف و کــــرامات درته حاصل شي
پوشیده لـــــــره داحـــــال د حقیقت
معرفت مې شناخت دخدای پرخپل طاقت ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

((ملاامیر)) تعریف کـــــــــــوي دمعرفت

په دېوان کي يې يوه تقريبا بشپړه فارسي غزله اوڅوشير وشکر بيتونه سته. فارسي شعر يې دټيټي سويې شعردئ او خوندورنه دئ. "

+++++

+

دادهغي ليکني لنډيز و ، چي ماشل کاله وړاندي دکابل په زېري جريده کي خپره کړې وه[8](۱). تردې وروسته مي ددېوان قلمي نسخه د چاپ له پاره تياره کړه. اودتيارسوي متن يوه برخه مي (د" ق" تررديفه) پخپل خط په يوه جلاکتاب کي پاکنويسه کړه اونورکارله ګران هيواد څخه دراوتلوله اسيته نيمګورپاته سو. دامتن اوخطي اصل يې له هيواده راته زماموركراچي ته راورساوه اومابياله ځانه سره کاناډاته راووړ(۱۹۹۲ ع). سږکال مي دکاغذوله منځه دامتن راوايست له سره مي وکوت اوکمپيوټري چاري مي يې بشپړي کړې اودخپلو هغو ليکنو په تاخچه کي به يې کښېږدم، چي زماناچاپ آثاردچاپ په انتظار پکښې پراته دي.

دنوي کتني په ترڅ مي لازمه وبلل داڅوټکي نورهم پرخپله پخوانۍ ليکنه باندي ورزيات کړم:

ملاامیردمتوسطي درجې ملا ، دټيټي سويې شاعر، دلوړجوش و خروش مخلص سالک دئ اوپه سلوک کي دنقشبنديه طريقي لاروی دئ. دېوان يې له يوڅوغزلوپرته نورټول دسيراوسلوک مسئلوته وقف کړئ دئ اودتصوف غامض اوپېچلي موضوعات يې په ډېرساده

---

[8] دنومورې مقالې بشپړمتن زمادناچاپه اثر" کچکول" په لومړي ټوک ۳۷ مخ کي خوندي دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرکي بيان کړي دي .دده شعرله لويه سره هم فوق العاده ساده اوله هنري مزيته خالي دئ اوفني کمزورۍ،قافيوي نيمګړتياوي اودوزن ناهماهنګۍ يې دلوستونکي مخي ته ډېري راځي،خودتصوفي اړخ زياتوب يې دشعري قابليت د نه وړتيا له امله دشعر خوند ورنګ نور هم ورپيکه کړئ دئ . ده ته خپل شعرکله کله دومره لوړښکاره سوی دئ چي وايي " پخته کار سالک " به يې په بيان پوهېږي (د " ن " رديف) خو حقيقت دادئ چي دده په شعرکي مفاهيم بيخي په ساده پيرايه کي بيان سوي دي .شاعرته دسيروسلوک اوطريقت پرورشوباندي ځان " بالغ " ښکاري اود " دستار " ترلوتمه لري (د " ع " رديف) خو ځای ځای بيا پخپله ورته ځان " ناقابل " ايسي (د " ف " رديف) . شاعردسلوک دلاري خطرات هم له پامه نه دي اچولي اودآيات وحديث په استشهاد وايي چي په طريقت تربل هرمسلک د"ملحدۍ" خطره ډېره ده(د " ه "رديف) . دی دخطرځای هم دخپلي تجربي اوپوهي له مخي نويو سالکانوته ورښيي (د " ن "رديف) .

شاعر غواړي دځينو کلماتو په راوړلوسره خپله تواضع اوانکسار تمثيل کړي اودځان له پاره د(کمينه ، دون همته ....) کلمات کاروي خو ددغو کلماتو مروجي معناوي دعجزو انکسار ښکارندويي نه کوي ، بلکي استعمال يې دلاسه لا د شخصيت ددرناوۍ پله سپکوي.

دملاامیرپه دېوان کي ديولړتاريخي پېښويادونه سوي ده چي مايې دلومړي وارمعرفۍ په ليکنه کي مثالونه راوړي دي اوتاسي يې يوه برخه وړاندي ولوستل (دسراج الملت والدين اميرحبيب الله خان ، دکندهار دنايب الحکومه يادونه اودنهرسراج دويالي دکيندلوکار) . ددي پر څنګ دی وطن ته دروسانودراتګ خبرداری اودهغوپه مقابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي دغزا اوجهادهڅونه کوي (د " و " ردیف) چي مادهمدې متن په (۲۱) مخ (۱) حاشیه کي تبصره پرکړې ده.

دملاامیرشعري ژبه په عمومیاتوکي دلویدیځي لهجې ځانګړتیاوي لري اوپه خصوصیاتوکي بیادهیلمنداوروزګان دشاوخوا پښتنوژبه تمثیلوي . دی ځای ځای دشعري اړتیاله اسیته د کلماتو وروستي حرکتونه غورځوي او" نعمتونه" د "نعمتون"په شکل کاروي.

داوه هغه ټکي چي یادونه به یې دملاامیردشعرپه پوهېدلوکي مرسته وکړي.

محمدمعصوم هوتک

اوکویل ـ کاناډا

۲۷ مارچ ۲۰۰۲ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللّه الرحمن الرحیم

نن مشـــــغول شه پـــــــــه الحمدو په ثنا
په دهـــــــــــان کښي دي چلېږي ژبه ستا
هــــــربنده لـــــــــــره لازم ثناګويي ده
په قـــــــــــرآن کښي بيان کړې پاک مولا
صددرودوصد ســــــــــلامه دي انعام وي
له ماخـــــــــــــواره امتي پرخپل پېشوا
هـــــــم پرآل هــــــم پراصحابو دده باندي
هـــــم پـــــــــــرواړه ګذشته وو انبيا
که ظاهــــــــــرباطن الف شوې مردانه يې
په لباس د (ج) پـــــه پټ شې ســــــرتپا[9]
که د(ز)نسبت دي و کـــــــــړوخپل نفس ته
پردغـــه تقصيرهمېش کــــــــــــوه ژړا
نبه محکمه پيالـــــــــــه نوش دقناعت کړه
بې صبري ده بدبختي لـــــــــــــويه بلا
شفقت دفقيروعـــــــــــــظ ونصيحت دی
زياتي نه لـــــــــــــري قدرت دضرب پرچا
راشـــــــــــه ونيسه محکم درباردمحکمه[10]
ځان ورګـــــډ کـــــــــړه په مجلس داوليا
هرګناه لــــــــره زنګـــــــــونه پرزړګي دي
آئينه دزړه لــــــــــه زنګه کـــــــــړه صفا
که صادق يې يک بيني يک جهتي کــــــــړه
دتـــــوحيد پرلارتـــــلای نه شي دوبين بيا

[9] سرتپا = سرترپا
[10] دانيم بيتى کټ مټ وليکل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګمراهــــــان د زمــــــاني ترحساب تېر دي
(ملا امیره) کناره شــــــه له هــــــــــرچا

***

که ساقي را که جـــــامونه د کـــــــوثر بیا
پـــــه کار نه لــــــرم دنیا و سیم و زر بیا
هست مې ستا په هست موقوف ده فضل و کړې
پر خپل هست باندې د هست و کـــــړه نظر بیا
په نظر د کا مــــــــــــلانو مې منظور کړې
معتکف دي د دربار يـــــــــــــم هم د دربیا
ممکنات چې رب پیدا کـــــړه په قدرت خپل
دا هـــــــــــمه دي ننباني د پیغمبر بیا
هیڅ د حسن سیال (یې) نشته پـــــه دنیا کښې
سیالي نه که ستا لــــــــه رنګه شمس قمر بیا
چې پیدا یې ستا لـــــــــه رویه کل اشیا کړه
پاک الله پر تا عـــــاشق ، تې[11] کړې اظهر بیا
و دیدن ته دي محتاج شـــــــاه و ګدای دي
که روزي مې ستا دیدن شي پـــــه محشر بیا
زه چې مست و رندانــــــــــه د زماني یم
ډېر مستان رندانــــــــه دي ستا د در بیا
عشق دي هسې سرګردان کړم په عـــالم کښې
نه پوهېږم پـــــه خپل نفـــــع و ضرر بیا
بې صبري مې شوه غالبه ستا پـــــه عشق کښې
قناعت پیاله که را کـــــــــــړې پقدر بیا
د هجران په اورمې مــــــــــه سیځه صنمه
(ملا امیر) که مـــــــــفرح کړې په نظر بیا

---

[11] تې = ته یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

صدقـــه شه صدقـــه شه دل وجـــان زما
تـــــردیدن وتـــــردیدن دخپل جانان زما
یـــودیدن وعاشقـــانـــولره بس ده
همېشه دوی ثناخـــــوان دي دخوبان زما
منتــــــظرورتـــه ولاړدي بې اختیاره
که معــــــمورشي په دیدن دګل ریحان زما
نه له سترګـــــوغائبېږي نه په سترګوبرابرده
لاردعقل نشته چي څرګندبه شي سبحان زما[12]
هیڅ تعلیم وعاشقـــانــــــوته نه شي
دواړه کـــــونه دي پرې ایښي پرجانان زما
شابس شابس دعـــــاشق پرهمت باندي
چي یک بین شـــــو یک جهته پرمیدان زما
(ملاامیر)غــریب دوبین دئ تې[13] یکبین کړه
رب کـــــریم ده هم رحیم ده هــــم رحمان زما

***

چـــي طالب شـــــوم دمطلـــــــوب
په کـــال سلب شـــــوم مســـــلوب
هســــــي رنځ راباـــــدي راغـــــی
په مثـــــال لـــــکه ایــــــوب
دعشــــــق دارنــګ ســــخته زورده
بې بصرکئ[14] عشـــــــق یعقــــــوب
که معشـــــــوق هرڅوجفـــــاکـــړي

---

[12] ددې بیت ځیني د غزلي دنوروبیتودځیو پرپرتله زیاتي دي.
[13] تې = ته یې
[14] کئ = کړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وعاشـــــق تـــه وي مرغـــــــــوب
عاشقـــــان چـــي همېـــــــــش ژاړي
بیمـــــــاران دي پـــــه مقـــــلوب
لـــــه دې رنـــــــځه به روغ نــــه شـــي
بـــــــې دیـــــــداره د محـــــبوب
د عشـــــق هســـــــي غـــــالب کاردده
خـــــوار عاشـــــق کاندي مغلـــــوب
پختـــــه کــــار عاشـــــق هغــــه دده
چي خپـــل عشـــــق کانـــــدي محجوب
کـــــه مخلـــــوق تې عشـــق ظاهر شـــي
بنـــــه یـــــې نه بـــــولـــي کتُـــــب
ربــــــه عشـــــق مي پوشـــــیده کړي
هـــــم پر شــــرق هـــــم پر غـــــروب
لــــه نقصــــانه عشــــــق نګـــــاه کړه
نفـــــس حــــاضره پر شمال هم پر جنوب[15]
مـــلا امیـــر غریب بیـــان کوي له عشقـــــه
په مثـــــال لکـــــه مرغـــــه اخلـي حبوب[16]

***

له کاملـــــه پیالـــــه نوش کـــــه په شتـــــاب
پرهېزي شــــه لـــــه ګنــــا کـــــه اجتنـــاب
خپـــــل باطن کـــــړه پاکـــــیزه له هره خُبثه
ځان لایـــق کړه چـــــي منظور شـــې دا حبـاب
بعضـــــي خلـــــک په ظاهر ډېر آراستـــــه وي
په باطـــــن کي خباثت وي بــــې حســـــاب

[15] دانیم بیتی څلورخپې زیات دئ
[16] حبوب = داني . جمع یې حبوبات دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بعضـــي خلګ په باطـــن ســـم آراسته وي
په شـــریعت[17] وي هم ملامت هـــم په کتاب
دغه دواړه نقصـــاني پـــه آخـــرت وي
چي حاضر شي په میدان د ســـــوال جواب
بختوردہ چي ظاهــــر باطـــن (يې) د واړه[18]
بـــرابر د شریـــعت شــــوه د وهـــاب
راشـــه ټینګ پر شریـــعت شه که دانا يې
په شریـــعت به مفتوح شـــي د جنت بـاب
که څراغ د شریـــعت خـــدای په لاس درکړ
وبـــه نور ته يې عـــاجز ماه و آفتـــاب
هغـــه څـــوک چي ردوي حـــکم د شـرع
خـــلاص به نـه شي د دوزخ د سخت عذاب
پټ پنهـــان له خپله خدایه مشغـــولا کـړه
د صدیـــق د سینې بـــوی تـــئ[19] د کباب
کامـــلان مې غوصـــان د عشـــق دبحـــردي
ځان جهـــان وځني هېر غـــرق په دریـــاب
پیروي د کامـــل وکړه که صـــادق يـــې
زمونږ په لاس ده د قـــرآن محکـــم تنـــاب
دیارلـــس صدي شپږویشت کـاله وو تېر شوي
ملا امیـــر بیـــان کـــوي لـــه هـره بـاب

***

که وصال د جانان غـــــــواړې په قیامت
په اخلاص وپـــــه تصدیق وکـــړه طاعت

---

[17] شریعت دلته دعوامو په شان دوه څپه ییز باید ولوستل سي.
[18] اصل: هغه بختورده چي ظاهر باطن دواړه
[19] تئ = تلئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مجلس ددلبرانو به ورګډ شي
که دې ترک کړ د دنیا زېب وزېنت
بې بقاده دادنیا هیڅ باورنشته
په مثال لکه تېزبادځي په سرعت
په دنیا پسې هلاکه زمانه ده
ابلیس کاندي حرص غالب ترقناعت
دانایان مې دي مشغول دیار په مینه
پروانه که ددنیا په زیان کثرت
اولیاء خدای نازولي په دوه کونه
نبه دیدار به ورعطاکړي هم جنت
توکل موپرخپل خدای زمورږمومنانو
بې له خدایه تکیه نشته دراحت
نبه تقوا وهمت خوی دمسلمان ده
دشیطان تابعان ړک په خباثت
امان راکړي دابلیس دبده خویه
دده خوی ده ګمراهي بل فضیحت
مقصود تینګ کړه سوا پرېږده[20]
رضاجوی شه دنبه خدای هم دحضرت
محبت دخدای نهال پرخپل زړګي کړه
اوبه وه یې په چشمه دشریعت
اسم ذات دزړه صیقل دسالکانو
تصفیه دزړه راځي په طریقت
بیابه کشف وکرامات درته حاصل شي

---

20 دانیم بیتی ځلورځپې کم دئ.
سوا = ماسوا . اوماسوادخدای تعالی له ذات پرته نوروموجوداتواومخلوقاتوته وایي (غیاث)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوشیده لـــــــــره دا حـــــــــال د حقیقت
تــــــــــرعرش پــــــورته دي او یا زره حجابه
داخل کېږي عــــــارفــــــــــان بلند همت
معرفت مي شناخت د خدای پـــرخپل طاقت ده
(ملا امیر) تعریف کـــــــــــوي د معرفت

***

خوار عاشقه معشوق ګوره که لـــري استقامت
نن دي وارد ئ که پوهېږي د قـــــرآن په تلاوت
عوام خلق دي مجلس د علـــــــماو فقرا کړي[21]
له تاثیري[22] پیدا کېږي تــــــوانګري و قناعت
کـــه راه رویي ســــــم پر لار د شریعـــت شه
رهروي بــي شریعته د ئ سالک له[23] قبــــاحت
ملحـــــدان په زمانه کـــي هســـــي ډېردي
هیخ خبـــر په شرع نه وي نه په تـــرک د جماعت
موحدان مـــي مستقیم همېش پــرجماعت وي
له بنه خدایه وي ترسان هـــم له عذابه د قیامت
په لبـــاس د حلـــم پټ شه ســـر تر پایــــه
د حلـــم لباس د ئ هر مومن له مرتبه د شرافــــت
حـــلم خوی د انبیأ و اولیـــأ د ئ کـــه خبر یې
قـهر غضب خوی د شیطان د ئ نه د ئ خوی د ولایت
غـافـــلان د یاره ذکره، نقصاني په دواړو کونو
عاشقان صفت ګویان د دلبرانو په دنیا هم آخرت
که تـــــــرعرش و کرسي لـــويه دي سینه شوه

---

[21] اصل: عوام خلق دي مجلس د علماو فقرا کړي په هر دم.
او ترلاندي بیا ورته کښلي دي: د عالم مجلس کوه که ته دانا یي
[22] له تاثیري = له تاثیره يي
[23] سالک له = سالک لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوا ءالله به هسي غرق سي لکه فرعـون هم جاهت[24]
(ملا اميره) پر عمل هيڅ تکيه مه کړه فضل غواړه
دغه لوی فضل عظيم دئ چي يې درکړ هدايت

***

د خوبانـــــو سردار تئ[25] پاس پر اسمان خوت
تېر تر عـــرش و تر کرسي پر ښتن ګران خوت
چي مشــــغوله پــــه صلوت طيبات شو
هر ګفتن يې درمرجــــان تــــر بنه دهان خوت
د امت غــــم يې زرغـــــون پر پاک زړګي و
هېر يې نه و چي دربار تـــــه د سبحان خوت
پـــــــر دربار د حق تعالی يې قـــدر ډېر دئ
وربخښلئ يې امت نـــاز يې چـــلان خوت
ګفتګوی د ګـــــوی مګوی يې سره وکـــــړ
ګـــــوی بيان د شريعت دين يې روښان خوت
د مګـــــــوی خبري پټي له هـــــــر چا دي
پاک حبيب رب منع کـــړئ ډېر يې زيان خوت
طی شــــوه نه فلک اتلس کالـــــه يوه شپه وه
بي مثاله ښه مجلس د دوی تـــــــر ميان خوت
پنځه فرض لـــــــــمونځونه شب و روز شول
که چا تـــرک کــــــړه آخرت لري[26] تاوان خوت
پنځه فـــــــرض[27] چي ادا پــــه جماعت شي
خدای رسول به شي راضي دی پـه نېکان خوت
مومنانو امــــــــر ونهی ته‍ول پــــر ځای کړئ

---

[24] جاهت:
[25] تئ = تلئ (دکندهارکړدود)
[26] لري = لره يې ، ته يې
[27] فرض کلمه دلته دوي ځېږي بايد ولوستل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصیحت د (ملا امیر) پـــــــر دل و جان خوت

***

زمـــــــوږ و تا ته دی ســـوالونه یا مغیث[28]
له تا غـــــواړو ډک جامـــــــونه یا مغیث
حاجتمند درتــــــــــه ولاړ دي بې شماره
فریاد رس یې، له تا غـواړي حاجتونه یا مغیث
حاجت زمـــــا ده ستا رضا پــــه دواړو کونو
د رضا دي طلبګار یــــــم په عمرونه یا مغیث
هیڅ مقصود مي په ظاهـــــــر باطن بل نشته
ستا رضا ما خلاصوي له هـــر غمونه یا مغیث
ربه قطع انتظار د خـــــــوار عاشق کـــړي
رحم وکـــړه دیدار وکړه ته پر وکړه کرمونه یا مغیث
هر عـــــــاشق چي وي صادق په محبت کښي
تر چشمانـو یې خو ناب وهي موجونه یا مغیث
و خپل یار ته ســـل نظره د عاشق وي په هر دم
یـــــو نظر یې ستا دوا دئ د زخمونه یا مغیث
رد ، قبول دواړه مـــــــوقوف ستا په رضا دي
و بنده تــه څه معلوم دي ستا حکمونه یا مغیث
مـــــومنان مي مقبولین پـــه دوه جهان کښي
د تقوی توکل ډېر دي اجرتـــــــــونه یا مغیث
ښه خلعت خدای د ایمان و مــــــوږ (ته) راکړئ
موږ پـــــر دا خلعت همېش کړو شکرتونه یا مغیث
پاک قرآن دي را ستولئ لــــــــــوی انعام ده
پکښي ډېر د حل حــــرمت دي بیانونه یا مغیث
زموږ ایمان پر پاک الله هم پر قرآن هم پر رسول ده

[28] مغیث (دمیم په پېښ) فریادرس ، هغه ذات چي فریادورته کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د(ملا امير) پر زړه ډېر د عشق دا غـونه يا مغيث

***

په کـــــــوځـه کي دي ولاړ دي رقيبان کج
همېشه راتـــــــه قـــــــهرېږي غمازان کج
جنګ جـــــدل مي له خپل نفسه شب و روز ده
بل پـــــــر ځنګ راتـه ولاړ ابليس شيطان کج
په خپل فضل دي اسباب د جـــــــهاد راکړ
په اسم ذات ســـــــره وهـــــمه کافران کج
د مومن زړه مي تـــــــــرعرش عظيم لوی ده
اته برجـــــــــه پر ولاړ د ښـــــمن حيران کج
روح بادشاه عـــــــــقل وزير ده که يې ګوري
نفس شيطان ورتـــــــــه ولاړ دي پر ميدان کج
ښه تقوی و همت وکــــــــــــړه مدت ورکړه
اته برجه کـــــــــــړه محکمه له نقصان کج
بيغمي هيڅ پـــــه کار نـه ده د دښمن دار له[29]
د جـــــــــرس په شان بيدار شه هم نالان کج
که غافـــــــــــل شوې له طاعته له اذکاره
وبېرېږه لـــــــه دوزخـــــه لـــــه نيران کج
محکمي دا اته برجـــــــــــه پـــــه طاعت وي
د غافــــــل روح (مي) بندي ده د شيطان کج
سنګـــــــــــدلان چي ببديني که سبب دا ده
د معصيت پـــــه رنګ يې رنګ ده دل و جان کج
هغه څوک چي تـــوبه ګار شي زړه يې پاک شي
رب غفور ده هــــــــــم رحيم ده پر عصيان کج
هـــــــر مومن چي توبه ګـــــار د ما مضی[30] شي

---

[29] له = لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

له آینده و ځـــــان ساتي له هـــــر زیان کج
اول ځان تـــــــه نصیحت کــړم بیا و بل ته
(ملا امیر) بیان وکـــځ[31] د هـــــــر تاوان کج

***

عـــــاشقان سینه سوزان غـــــواړي قدح
ودربارته دي ولاړ نـــالان ګــریان غواړي قدح[32]
هـــــرعاشق چي د هجران تـــرمقام تېرشي
ګـــــــــویانوی شـــوپیدا ، وایـــم نشرح[33]
بې صبرۍ راخخه هېرصبرسکـــــون کـــړ
اوس له ډېري تلـــــــــوسي شوم سینه شرح
په باطن کي دریاب پــــــه جوش خـــروش ده
پټ پنهان[34] یم پکښې غـــــرق زه یـــم فرح
خامکاران دي زیانکاران تـــرهـــــغه وخته
چي تمیزورمعلــــــومېږي دنیکۍ هم داقبح
چي آهن رنګه جـــــــوش ونه که په اورکښي
یوه کیلي کله جوړېږي چي بـه قلف شي په افتح
که دعشق په اورکښي نفس سوخته پخته کړي
دزړه نوربه دي شي پورته کل زمین کاندي اوضح
شریعت درســــــول باغ زه یې باغبان یـــم
(ملا امیر) بې ډنګوي هـــم په ضمني هم په صرح

***

دفراق زهرمي نـــــــوش کـــړي زړه خوله تلخ

---

30 مامضی : تېرسوی وخت
31 وکئ - وکړئ
32 دا غزل ډېري قافیوي نیمګړتیاوي لري.
33 نشرح یوراز نظم دئ ، چي دهلک دزېږېدلو پروخت دخوشالۍ په خاطر په ډله ییزه توګه ویل کېدئ.
34 اصل : پټ پنهم ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما مزاج شو هفته يي لکه د بلخ[35]
ستا وصال زما دوا د هر مرض ده
په کار نه لرم دوا د هند او جلخ[36]
د وصال کوخه دې کوخه دي خلاصه جانانه
رقيبان په مخه را غلل لکه ملخ
او س حيران يم چي په کمه به تېرېږم
لار به خلاصه په غره شي که په سلخ[37]
هسي گرم ده بازار د عاشقانو
سوړ به نه شي د سياه بند په يخ کلخ[38]
وعاشق ته يې ژړا په برخه ور کړه
تل به ژاړي چي په زړه يي خنجر خرخ
هر گیاه مي په باران خوشحالي کاندي
(ملا امير) ده ډېر خوشحال په برف پرخ[39]

***

مورو پلار و ته هيڅ مه و وايه پوچ
مرتبه به دي کمتره سي ترمچ
پاک سبحان يي بيان کړی په قرآن کښي
د والدينو دئ حق ډېر و باسه غچ
بيا مي حق د استاذانو ده بي شماره
ښه محکم يي تينگوه لکه سپين گچ
بيا حقونه په هر چا د علماوو

---

[35] وايي د بلخ هوا يوه هفته سړه بله توده وي. دلته د غه ټکي ته ضمني اشاره ده.
[36] په اصل کې (جلخ)ته کښلي دي: نام وطن است
[37] غره د مياشتي لومړی ورځي ته او سلخ د مياشتي وروستۍ ورځي ته وايي.
[38] په اصل کې (کلخ) ته کښلي دي: سردی سخت
[39] اصل : فرخ . خوشنگ ته يې بياورته کښلي دي: فرخ شبنم را گويند. شبنم ته خو په پښتو پرخه وايي او دلته يې د شعري ضرورت له امله (پرخ) ليکلی دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنبي مـــــــیراث یې وړی دئ پـــــه پچ
یو مومن پـــــــربل مومن لـــــــري حقونه
نبه محبت سره کـــــــــوئ شیطان که تــچ[40]
له کفاروبـــــــه همېش منازعـــــه کـــړو
له کفاروســــــره دئ زمـــــــــوږدین غچ
که خپل شیخ که دبل شیخ ته دست بـوسي کړي
تاله فیض وبرکت لاس یې کـــــــــــړه مچ
ترکـــــــــوه خپلــــــــه رضادبل دپاره
دمومن وزړه تـــــه ګــــــــــــوره نه یې لچ
(ملاامیر) فقیرکه هـــــــــرخونصیحت کړي
دانایان خدای پــــــوهولي دجاهلوده خوله وچ

***

که مــــــــرګی درلـــــره راغی ژوندون هیڅ
که وصـــــــال درلـــــــره راغی بېلتون هیڅ
دانایان پــــــــه قیل وقال ډېرخـــــوشحالېږي
وجاهل ته قیل وقــــــــال مرګ ژوندون هیڅ
که طاعت دي پـــــــــه مثال ریګ بیابان شي
په ریابـــــــه شي برهــــــــم لکه ګلون هیڅ
ځان صدف رنګه صفاکړه پـــــه دریاب کښې
بې دریابه سنګ کلوخ هـــــــم سفالون[41]هیـــڅ
درقیمت دئ پیداکــــــــړی پـــــه خپل صبر
بې قېمته پیسې ډېـــــــــري دمیسون[42] هیـــڅ

---

[40] تچ: دغوزاربدلو ، لوبدلو آواز (پښتوپښتوتشریحي قاموس) . دلته به دغوزراولوپه معنا راغلی وي

[41] سفالون = سفال = کودري

[42] میسون: په معنایې پوه نه سوم. ښایي دمسیون = مسیو = ښاغلی اړول سوی شکل وي. دشاعرپه وخت کي ځیني اروپایي اصطلاحات (انګرېزي او فرانسوي) افغانستان ته رسېدلي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجـــــــنون دعـــشق خبري چي باقي دي
ځني ورک ځان وجـــــــهان وهم سکون هيڅ
که مجنون غـــــوندي صادق يې نن دي وارده
دليلی دوصال غـــــــم خوره نورغمون هيڅ
هرعـــــاشق په خپل معشوق پسي مجنون ده
که معشوق وفاونه کړه شــــــــواخون هيڅ
که عـــــاشق يې پيروي دپاک قرآن کـــړه
بې له خدايه بې رســـــوله نــــورحبون هيڅ
(ملاامير)[43] چـــي همېش ژاړي مـــرادېي ته يې
بې له تادي تــــول باطل واړه ســـمون هيڅ

***

دمخلوق پـــــــه صفت مه شـــــه ارجمند
ګمنامي کــــــــړه چي دي رب کاندي پسند
که هرڅولذيذطـــــــــــعام وخوري بې ياره
هيڅ به درنه کــــړي په خوله وزړه کښي خوند
په مجلس کښي داشرافـــــــــوښه ادب کړه
خبردارشــــــه چي اوازنه کــــــړې بلند
حـــــــرکات وسکنات که کلـــــمات وي
په ادب کښي احتياط کـــــړه که يې هوشمند
بندوبست دآخـــــــرت کـــــړه که دانايې
پــــه کارنه ده ددنــــــــياډېربست وبند
پردنيابـــــــه پاته نه شي هيڅ وګـــــــړی
که دمت حکم پـــــــروشي دخـــــــاوند
دطـــــاعت دي خدای درکـــــړي اسبابونه
نفس بندي کـــــړه دطاعت په لـــوی کمند

---

[43] اصل: ملاامیرمحمد . مادوزن دوارنی له خاطره ونه کیښ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان محکم کړه دخپل رب وبندګۍ ته
په عقبا به نیک وبدشي درڅرګند
بدبختۍ غلبه کړې پرهرچاده
(ملاامیره)ځان ساته له مکر وپند[44]

***

څوک بندمه شه ددنیا په زیان وسود
خپل دلبرله ورتګ تاله بهبود
پایمال کړي عاشقان جفادترکو
زه پایمال یم هم اسیریم هم مفقود
محصل دمرګ که درشي سهل کاره
نه چي درومي تراسمانه دعشق دود
بي وصاله څه ژوندون بندګي نه ده
دوصال دپاره ږده سرپرسجود
که دعجربندګي کړه خدای قبوله
ستادرون به شي خوشبوی ترلونګ عود
په هرغم پسي بنادي ده آیات ګوره
پاک خلیل شو په امان غرق شونمرود
سودله خدایه زیان له نفسه پیدا کېږي
په سبب دنفس هلاک شوه عادثمود[45]
سخته روځ دآخرت زموږ په مخه
اوس بایده دي استغفارویل د درود

---

44 په دې نیم بیتي کي(پند) دنصیحت په معنانه دئ راغلی، بلکي (مکروپند) دواړه اصطلاحاً دچل وفریب په معنا راغلي دي.

45 اصل: په سبب دنفس هلاک شوه عادیان هم ثمود.

عاد و ثمود: عاددسام بن نوح(ع) له نسله وه .ددوی له پاره خدای تعالی هود(ع) ورولېږه خودنافرمانۍ له اسیته دبادپه توپان هلاک سول اوثموددحضرت صالح (ع) امتیان وه . وایي دوی دنافرمانۍ له امله ټول وسوځېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شب وروزده کــــوچ وبارد بنــــــونیازمنو
لکه کوچ کـــوي سحاب پــــه بهارزود
دغج جهازراته جوړکـــــــړی خپل دلبرده
نه پوهېږم چي به ووزم که به غرق شم په کبـود[46]
وجودي وحدت[47] مــــــقام پـرمنصوراغی
ځني ورک فـــــرق دواجدهــــــم دموجود
خـــــوارېنده ده درمانده په دوه جــهانه
(ملاامیر) بیان کـــــوي خدای یې مقصود

***

ددلبریاري کـــــړه تېنګه تــــــــرپولاد
ځان یې یارکـــــــړه په زاري و پــــه فریاد
ترکـــــوه خپله رضادیارلــــــــه پاره
پـــــــه یوه نظربــــــــه تاکاندي اوتــاد[48]
ودلـــــــبرته دي معلوم ظاهـــــرباطن ده
کـــه تاریک وي کـــه صفاوي کـه کســاد[49]
هـــــــرسړی چي دپاکانومجلس غواړي
ځان دي پاک کــــړي له هـــرخبثه له فساد
هـــــره درخته چي شیرینه وي په باغ کښي
پرمالک یې قـــــدرډېروي تـــــرشمشاد
که ځـــــوک وکاندي نـــظروحقیقت ته
بي له خدایه نــــــورمقصودهـــــمه برباد
غیروباســـــه له میانه پـــــرلارسم څه

---

46 دانیم بیتی دغزلي تربحرڅلورڅپې زیات دئ.
کبودته یې په اصل کي کښلي دي: دریای کبود
47 اصل : دوحدت وجودي.
48 اوتاد دخدای ددوستانویوه ډله ده اودنړی په څلوروګوټوکي تصرف لري.
49 کساد: هغه څه چي ناروا وي ، یارواج ونه لري یایې خریدارنه وي (غیاث)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وصال بــــه يې معمورشي پــه خپل مراد
ددنیا پــــه جاه دي هیڅوک غلـــط نه شي
ګاهي ســـپوروي پـــــرسمند ګاهي افتاد
هـــــغه تخت چي په هـــوا د سلیمان تــئ[50]
خوآخـــــرزیرزمین شـــــــو بې بنیاد
ابراهیم بن ادهــــــــم چي خدای بادشاه کړ
بیا يې ترکه کـــــړه دنیا پـــه دین شو ښاد
هـــــرمومن دئ مبتلا پـــه دوه مقصوده
یــــوناقص ده بل کامل که لــــــري یاد
داناقـــــــص مي دئ دنیا ، کامـل ایمان دئ
تـــــه کامله تېنګوه ناقــص نامــــراد[51]
کامـــــلان چي جستجوی دآخـــرت کړي
نیک عـــمل يې دئ تـــــوښه دلاري زاد
اول ځــــــان ته نصیحت کـــړه بیا وبل ته
(ملاامیرمحمــدﻩ) ژاړه پـــــه فــــریاد[52]

***

کلــــمه مي ده ویلي مــــاپـــرتامحمد
چي لــه رویه دي پیدا شــــوه دادنیامحمد
(وه) راغــــــلي ډېردینونه تـــرتاوړاندي
ستاددین محکمي تېره تـــرهــــرچامحمد
نه زمین ونه اســــمان نه عــرش وکرسي
امکان نه لـــــري چي بربه شي ترتامحمد
خدای درکـــړې بلندي پـــــه دواړوکونو

50 تئ = تلئ
51 نامرادته په اصل کي لیکلي دي: بی فایده
52 اصل: ملاامیرمحمده ژاړه په زاري وپه فریاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له اوله يې پيدا كــــــړه لــــويي ستا محمد
تـــــــــه سبب يې د هـــــــمه مسبباتو
رب سبب كړې د هـــــــــمه واړوسوا محمد
ستا ګـــــــــربوان به تېنګوم پاكه حبيبه
ستاګربوان مې شـــــــريعت مصطفا محمد
د وحدت په زمـــــــــانه كي تـــــوره شپه وه
تاريكه شوله زايله چي دي نوركړه تجلا محمـــد[53]
چي پيدا كړپاک سبحان نــــــورد حبيب خپل
د معشوق يې انعام دركـــــړئ ياک مولا محمد
ته د غيبو خــــــزانه وې پــــــه وحدت كښې
له وحـــــــدته رابيرون شــــوې پردنيا محمد
مـــــابنده لـــــــره لازم چي تل شاكــريم
چي مشغول يــــــــم په ثناوصفت ستا محمد
اميدوارد شــــــــــفاعت دپاک رســـــول يم
كه شفيع شو[54](٢)ما به خلاص كړې له ګناه محمد
پـــــــــــه رحمت ســــــره بللی پاک الله دئ
رب بادشاه كـــــــړئ د جــملهٔ وو انبيا محمد
يــــــــولک خيرويشت زره دي لښكــرو مقرر
ته د ټولو هــــــــــم سرداروې هـــم بادشاه محمد
ستا په دين سرې[55] منســـوخــــه كل اديان كړه
ستا رب مرحـــوم كــــــــړې په رشتيا محمد
ډک روی د زمين ولــــــــــه غــــفلته يا سرووره
ستا د دين روښنايي شــــــوه ترعرش بالا محمد

---

53 دانيم بيتی دغزل ترنوروبيتوڅلورڅپې زيات دئ.

54 اصل: كه دی شفيع شو ....

55 سرې = سره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عـــــارفان چي رسيده که ولاهـــــوت ته
دغـــه فيض وبرکت هـــــمه دئ ستامحمد
له عـــــدمه چي وجـــــود دهستۍ راغی
ستاله هسته راپیدا شــــوه کل اشیاء محمد
ســــرچشمه يې دجـــمله وومخلوقاتو
ته آبخـــــوريې داعـــــلی وداد نامحمد
عـــــالمان دي وارثان دين پـــــه روښانه
تـــــرقيامته ستاددين دي خيرخواه محمد
کافران مي توروزاغــــــان مخوني[56] تــورو
نه ښايیږي چي بـــه ګډ شي پـه باغ ستامحمد
ربه روی دپاک نبي زه خــــوارعـــاصي يم
عفوه غـــــوارم معتکف ستاددرګاه محمد
خدای لوی کړی په لويي ترهــــــرمخلوق يي
هــــم ترعرش هم ترکرسي هــم ترسما محمد
زه فقيرخـــــواريم دوعاګـــوی دمسلمينو
هـــــم دوارو علماوفقراهـــم اوليامحمـــد[57]
په توحيد کښي مي صادق کـــړي ستاپه مينه
(ملاامیرمحمد)[58] دي غـــلام ده هـم ګداامحمد
محمداســــــم محضه زمـــــوږدنبي ده
پــــه نګين کښي نـــوشته دانبيامحمد
دهــــــرمومن پرزړه مرقــــــومه کلمه ده
(ملاامير) غـــــريب ده ولي وارخطامحمد

***

---

[56] مخوني = مخونه يي

[57] دانيم بيتی هم دنورونيم بيتيوپه پرتله ثلورخپي زيات دئ

[58] دلته بايد (اميرمحمد) تول دري څپي ولوستل سي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تخت وبخت زموږدباد شاه دې برقــــــراروي
پـــــه سراج الملت والدین ده مســـمامحمد
ډېردې عـــــمرداميرحبيب الله خـــــان وي
ترســـــايه لاندې يې ناست امتيان ستامحمد
ربه ابادنائب صاحب لـــــــرې تـــرډېـره[59]
اخلاص کښ ده دپيشوا هـــــم دبادشاه محمد
تل مشغول دکندهـــــــــــــاريه ابادې ده
اوس مشغول په نهرســـــراج نهراعلی محمد
نهرسراج به خدای معمــــورکه وخت نزدې ده
(ملاامير) فقيردوعاګـــــوی ده هرسبامحمد

***

که له ياره پـــــــــــريارراشي دوصال کاغذ
پرچشــــــــــمانوقبلوي دځان پايمال کاغذ
که عـــــــاشق لـــــره يې خط دقتل راشي
وعاشق ته معلـــــــــومېږي ډېردخيال کاغذ
دمنصورچې عشق صادق وحـــــال يې ګوره
پاس پـــــرسردداړخندان ورک وجنجال کاغذ
پايبوسي دې سخته ګـــــــــــرانه ده صنمه
زه به نسمه[60] ومخ تـــــــه ســـتادفـــال کاغذ
ناديده پــــــرتامين شــــــــــومه جانانه
راستولی دې خـــپل دوست لـــه[61] دجمال کاغذ
که مې سرومـــــال برهــــم شي ستاپه مينه
(ملاامير) مې نه غــــــواړې دسرومال کاغذ

---

59 له نائب ښخه يې مراد دکندهاردهغه وخت نائب الحکومه سردار محمدعثمان خان دئ.
60 نسمه = نيسمه
61 له = لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

امتي يـــــــم دنبي خــــــيرالبشرسرور
ستادربارکښي تـــــرهــــرچاده معتبرسرور
له خپل نـــــــوره پيدا دحبيب نــــورکړ
بيا پيدادده له نورشـــــمس وقــــــمرسرور
ناسوت پټ ودغفلت پـــــــه تاريکه کښي
ستاپــــــه نورسره روښان کـوه وشجرسرور
تـــــراول اولين ده ترآخـــــرآخـــرين ده
په شفاعت سره مخصوص ده پــه محشرسرور
ستاامت بـــــــه منتظردشـــــفاعت وي
دبخښښ ناري بـــــــه کاندي پراکبرسرور
ســــــتاامت به وبخښي ته به راضي شي
بيادي بخښه دنيکانوپــــــه قدرســـرور
دمعصيت په رنځ رنځـــــــوريم دواغــوارم
د(ملاامير) دواستاشفاعت دهــــرضررسرور

***

ډېرراغلي ستاغـــــــمونه زمـــــــاپرسر
زه خـــــوشحال يم ياره مـــــه شه مرور
پيداشـــــوی زماصورت دغـــــــم دپاره
قبول کــــــړی مــــــابنده پـــرخپل بشر
په معناکښي لوی نعمت ده غمي[62] مــه کــړي
ډېرلـــــذت لــــري ترقندوتـــــــرشکر
دعشق اورچي پـــــــه صورت[63] ونــه لګېږي
که تــــــه تــــــه وې ته به نه شې اې غريبه

---

[62] غمي = غم يي
[63] (صورت) بايديوه خپه ولوستل سي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که نــــــه تـــــه وي نــــــه دي زه څه برابر
په مجلس د خــــــــوبرو يانو که ورګډ شوي
پاکــــــيزه بــــــه ځني ځي لکه سپين زر
تردوه ښــــهره شه[64] ورتېــــرهلته مجــــلس ده[65]
ته ســــامع شــــه د شين هــــي[66] د زېروزور
ستا مقصود بـــــه تاته تي وجيم[67] (۲) انعام کړي
دا مقام د هـــــــغه ده چي قبول کړي د (ده) در
د تــــــوحيد ترســـــــــوزن ووزه که يکتايي
که دوتايي ځــــــان يکتای کـــــړه يک بشر
خدايه (ملا امير) عــــامل د خپل بيان کــــړي
چي تېرېږي تــــرتــــــــوحيد ســــــم برابر

***

جفادي اورلګــــــــــوي صنمه ليري کړه نار
ودي سوم سرترپايه خود به کـــــــومه ګفتار
شيرين ګفتار د جانانکه شنيده کــــــــړم ياره
ترسرومال يـــم ورتېر که کښېنوست زما پر کنار
سيمين بدن د دلبر مـــثل بي[68] نـــه وي هيڅوک
پټن په اور تل سوځي اوس پرماخوارراغی وار
ستا د بهار بلبلان شيرين زبان دي ګــــــويان
ليري دي ګـــــرزي زاغانو ګل تي[69] نـــه وينم لار
رنځوريم زمـــا مقصود د هته يي همېش موجوده

---

[64] په اصل کې ورته ليکلي دي: از شهر دنيا و آخرت ګذر کن.
[65] په اصل کې ورته کښلي دي: مراد مجلس مشاهده ميباشد
[66] په اصل کې ورته کښلي دي: سامع قرآن شا ها شو بمع عمل صدق
[67] په اصل کې ورته ليکلي دي: تاج
[68] بي = به يي
[69] تي = ته يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواله تاغوا ړمه پردردي پروت يم بيمار
غمازه مه کړه هی هی نه پېژني خپل پردی
زه دي دښمن ګړندی مخ له درځم په تلوار
ستادهجران تلخګي پرمالازم شبخيزي
برمن مکن ستمی عاشقان هست ناقرار
ستادوصال په هوا سرګردان يم ترآسيا
من چه کنم صنما پروت يم داورپرانګار
ربه په روی دحبيب ماکړي غالب پررقيب
تويی ګل من عندليب نيست مرابی توبکار
چند سوزم درآتش ترا باشد اين روش
من غلام خدمتش مران مارازديار
ملاامير هست فقير مريد شيخ کبير
مراتوبه برتقصير عفوخواهم زغفار

***

خم زلف توپيچ وتاب لکه مار
عاشقان هست تشنه لبه دديدار
مجروح شددل من زدست جان ای صنم
که ديدارراکړي ياره زما دوا دپرهار
موسم ګل ګل ، ګل ميشود شکوفه
غفلت مکن ای بلبل آمدبتونوبهار
چه ګناه کرده عاشق دل وجان برده معشوق
امانت کی ميدهی ، دلبره وکړه تلوار
هست خندان دلبرم نظربمن فکند
شب وروزم انتظارکه رابنکاره شي نګار
سرګردان شوم دلبرا ستادديدن په هوا
ديداربمن کن عطاځای دکفاروده نار

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ملا امیر) غـــــلام د دلبر ستا د درګاه خاکستر
ربه زاري کـــــــومه مران زکـــــــوچۀ دار

***

ستا په عشق کښې قبلـــــــــــوم د ځان پېغور
هیڅ باک نشته که برمنډ یـــــــم که ســـرتور
نام وننګ راځخه ورک شـــــــــو ستا په مینه
اوس د عشق پـــــــرآس همېش یم زرین سپور
د دنیا کــــــــور که خـــــراب شي نقصان نه ده
خدای دي نه کاندي خـــــــــــراب د عقبا کور
د نیکۍ پـــــــه زراعت که ځان کـــــړې ستړی
پاک الله به شي خوشــــــــحاله هم غمـــخور[70]
خـــــــوی د ترکو دئ چپاو د عــــــاشقانو
عاشقان واړه مـــــــغموم په غـــــــم نسکور
رقیبا ن راتــــــــــه ولاړ تـــــــوره په لاس دي
نه بېرېږم خدای راکــــــــــړی د عشق اور
که یو زخم د خـــــــــــطارا باندي جــــــوړشي
په یوه ګذار هــــــــــــــزارکـــــړم شل او کور
که محــــــــــــرم زه د دربار د خپل اشنای شوم
په کار نه لـــــــــــــرم جنت حــــــور غلمان نور
هغه څـــــــوک چي مستغرق فی الفیوضات شي
ځـــــــان کـــــــــړي پټ د زماني د شـــــروشور
یو ګــــوره، یو بوله، یو وینه ، یو غــــــــــواړه
(ملا امیره) یک بین شــــــــــه نه يي شب کور

***

ستاد عشق پـه شراب ګـــــــــــرزم مست خمار

[70] غمخورته يي په اصل کي کښلي دي: نبی علیه السلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ماورک ځـــان وجـــــــهان شوهم قرار
راشـــــه ونیسه خبردعـــــــاشقانو
چي حیات دي که مــــــــمات دي که بیـمار
ستادعشق په رنګ مي ســـور درون بیرون ده
نه پـــــــوهېږم چي لاله شــــــوم که انار
ستاددرخـــــــاوري به کړم په سترګوپوري
خپل چشـــــــــمان روښانوم له ګردغبار
بي تکلیفه مي ناري دي پـــــه هــــرګ کښي
دهـــــوهــــــواوازنغمه کــړي وارپه وار
دتـــــــوبي ونه که هــــــرخـــومېوه داره
زمـــــــادیارپه رنګ بـــــه نه وي مېوه دار
که وفاکړي که جفاکړي مــــــراد(دي) خپل ده
ستاجفاده سخته ګـــــــرانه دوفایم طمعدار
عـــــــاشقانوځــــــان سپارلی پرخپل یارده
(ملاامیره) ځـــــــان سپاره پـــــرحق ستار

***

ځان بېغم کـــــــــړه له دنیاخخه لکه مـــــړ
ستادروح شــــــــهبازګذرکه ترعـرش لوړ
داخلاص پـــــــرمیدان باندي شــــه محکمه
بي اخـــلاصه وشیطان ســـــــریبي شوځوړ
ربه راکاندي تـــــــوفیق پرطـــاعت باندي
دحساب په روځ مامه کـــــــــــړي په خط پړ
غریبي ددنیابنــــــــــه ده تېرېده کـــــــړي
دمحشرپه روځ مامه کـــــــــړي غریب اړ
ستادربارد عــــــــاموخاصو ، منعه نشته
زه درتلــــــمه رقیب کــــــــــړم په بدککړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشنه لب یـــــم د وصال جامـــــونه راکړه
ماسیراب کـــړه تردښمن مي کــــــړه ته لوړ
چي هـــــــجران دي د وصال له مــخه راغی
بې زحـــــــمته هنجه وړای نه شي کاکـــړ
هـــــــرسړی چي کسب وکاندي هــلاک شي
په دهـان کښي يې هـــــــــرشی وي لکه ګوړ
ســــــتادرباره د پاکانــــــو دنیکانو
(ملاامیر) ده ګناهـــــــکارپــــــه ګناه خړ

***

راشــــــه زمادزړه همدمه وکــــــــړه ناز
لــــــه رقیبه مي زړه تلـــــــخ ده لکه پیاز
ستامحبت مي پټ پــــــه زړه کښي وساتلی
په آخـــــــرراڅخه فاش شــــــو دزړه راز
ګــــــویاني له خپله ســـــــوزه دهرچاده
څه به وایم زمـــــــاهمت شـــــولکه باز
چي درون دچــــــاپخته دعشق پــه اورشي
عاقبت تــــــردهــــــــان وزي درپه ناز
څه بنده څـــــــه بې همت څـــه بې طاقت ده
چي ستادرله بــــه درشي عــــــاشق پایواز
دامید په دریاب غـــــــرق لکه غــواص یم
دربه کله پــه لاس راکـــــــړي زمادمساز
جاهـــــــلان مي له طاعته غـــافلان دي
غفلت وړي ګـــــــویامړه دي پــــــه مجاز
(ملاامیره) ګــــــــمنامي وخاکساري کـړه
خپل ځــــــان بوله کم تـــرملخ هم ترتــاز[71]

---

71 تاز: یورازحشره ده. چورچورکه (پښتوپښتوتشریحي قاموس)

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

ستاو دیدته زمـــــاډېرکېږي هـــــــوس
محروم مه کــــــړه ماغـــــريب لکه مګس
دوصال دباغ دي سخته ګـــــــــــرانه لارده
ګرانه نه ده چي فـــــرياد کـــــړم دجرس
ستاد دید خيال به ونه وزي زمـــــــــاله سره
که رقيب راته غــــونډۍ کــړي خاروخس
سمندرنګه ســـــــــاکن دعشق په اوريم
نه په مرم نه دوتـــــولــــــــــــرمه وس
ديوسف په شــــــان بندي دغم په څاه شوم
دوصـــــــــال کاروان مي شه ډېر وډېرپس
هرمـــــــرغه چي وي ايله په هـــــوا ګرزي
چي بندي شي ګالــــــوي بـــــند دقفس
که وصال غــــــواړي خدمت په اخلاص وکړه
په هــــــردم درته حاضرفـــــــــــريادرس
ستاد سترګــــــوکتووايستم له حـــــاله
پردغــــــــه حال پېژنــــــم کس وناکس
دايقين ده چي دمـــــــــرګ سپاره به راشي
(مـــــلاامیره) تاله خـــــــه خنداهــــوس

***

ســــــــتاپه فضل بـــه خلاصېږم له خناس
تل جهادورسره کـــــــړم يــــــم په هـراس
زمــــــــاپه زړه کښيي اچـــول دخطروکاندي
غواړي ماكــــــړي مســـوس[72] په ډېروسواس

[72] مسوس: هغه څوک چي وسوسه ورلوېدلي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که توفیق مي خـــــــدای رفیق کړپرده باندي
پرې بې نه ږدم بې مــــــــــرګیه په خپل لاس
چي دښمن د چاپه کـــورشي حال بـــې[73] څه وي
زما پر کــــــــورهمیش ولاړ دښـــــمن آس
را داخل زما په خــــــونه نفس شیطان شوه
بندګي مي پــــــه عـــــذاب شوه وکړه قیاس
په تصدیق وپه اخـــــــلاص عبادت وکــړه
ځان ساته قـــــــوي دښمن لـــــري خناس
ښه صفا کــــــــړه روح و زړه په ذکـــروفکر
خپل دلبر لـــــــــره ورځه صاف تــــرا الماس
هــــــــرعامل به جزا مـــــومي دعمل خپل
(ملا امیره) نیک پــــربدو کـــــړه تل پاس

***

خدای درکــــــــــړی دبر دولت سنګ پاروس
ســـــــتا پـــــه زړه کښي مکان لکه پانوس
ددولت دي هـــــــــوادار دبر دښـــــمنان دي
پسي ګرزي کیقباد هـــــــــــــم دقیانـــوس[74]
ښه دولت لـــــــــره زنانــــــــوته نګاه کـــړه
پـــــــرپیره شـــــه که سردي وي که تمـــوس[75]
ترســــــــهاره بیداري کـــــــړه غفلت مه کړه
که غـــــــــافل شوي پرتاږغ کـــــوي خروس
که دي دادولت نــــــګاه کــــــــړته بادشاه یې

---

[73] بې = به یې
[74] کیقباد : دایران افسانوي پاچا چي وایي سل کاله یې په خورا عیاشۍ کي پاچهي کړې وه (غیاث)
دقیانوس :یو ظالم پاچا و چي وایي اصحاب کهف دده له ببري له ښاره وتلي و او په غار کي پټ سوي وو (غیاث)
[75] تموس :دګرمۍ موسم . دکندهار پښتانه تموښ ورته وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـــــــقابل دي نه وینـــــــمه چین و روس
سنګ پاروس که داخل په لـــــوی بازار کړي
خدای به درکړي خوشحالي تـــــــرنو عروس
تکلیفات د شـــــــــرعي پنډ پرخپل سر کړه
(ملا امیره) بې تکلیفه لـــرګی نه کېږي ابنوس

***

په صیقل ســــــره ګناه کــــــړه دزړه تراش
د توحید پــــــه نورغایب کـــــــړه بد خفاش
که صادق یې امــــــرونهی کـــــړه محکمه
په قـــــــرآن کي نقش کــــــړی دئ نقاش
خـــــوباطله مـــــدعاددښمن نه کـــړي
مـــــــدعاددښمن دئ پـــــه شرعه پاش
ته آئینه د شـــــــرع نسه[76] و خپـــل مـــخ ته
ســــتاعیبونه به ښـــــکاره شي بې تلاش
هــــــربنده چي پـــــه اخلاص بندګي نه که
په قیامت بــــــه شرمنده وي مـخ یې خراش
هـــــرباد شاه چي پرسپاه دولت بسیارکـړي
هـــــرسپاهي وي تېرترسرهــــــم ترمعاش
(ملا امیره) دون هــمته تـــــرهـــــــرچایې
هسي کــــم یې ددنیا تــــــرادنی مـاش

***

په حصول د مقصود تل ګــــــــرزي درویش
پري بــــــه نه زدي خپل مقصود په زړه دلرېش
ترک وهــــــــلي ده دنیا د خـــدای دوستانو
تر دنیا تېر شـــــــــو محبت د خدای وریېش

---

76 نسه = نیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې له جـــــذبه دوه جـــــهان کله هېرېږي
که مــــــجذوب شــوي له تاپاته ګاوومېش
طـــــریقه وعشق ته جـــــذب الـــهي ده
ته عــــــاشق يې که رب جذب کئ[77] درپېـــش
که عاشق شــــــــوي دغه لوی فضل درب ده
داســـــــــــم ذات په تېغ زخمي زړه همېش
دخدای اســـم ده ساکرتابـــــه مسکورکړي
يک بيني ويک خـــــواني به کړي ستاکېش
متنفربه له مخلــــــــــــوق ظاهـــرباطن شي
کع دي ياروي که اشـــــــناوي که دي خوېش
نبه بيان دجـــــذب عشق ده مـــــــومنانو
(مـــــلاامير) يې بيان وکــئ[78] خيرانـــــد ېش

***

په خپل ژوندچي خپل يارنه کړې فــــــراموش
خپل يارب ـــــــــوله تابه کاندي زرين پوش
وعـــــــــاشق ته دمعشوق صفت شکـــروي
په ظاهــــــــــره وي آرام باطن پـــــــه جوش
په خپل عشق دطاعت بارپــرمعشوق سپک شي
پــــــروانه که ددنياپــــــــه خريد فـــــروش
عشق هـــــــــــغه دئ چي پرشرع مـــوافق وي
مخاف له شـــــــــريعته شيطاني حق فراموش
نه ده چـــــامیندلی عشق پــــــــــه کسب جانه
دالباس دهغه چاده چي يې رب کاندي وروپوش
ددیداردي طلبګارعـــــــاشــــــــــقان واړه

---

[77] کئ = کړئ
[78] وکئ = وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

همېشه وي سرګـــــــردان ګـــرزي مدهوش
(ملا اميره) که صادق يې پــــــه طلب کښي
شب وروز د جفا زهـــــــرکړه ته نـــــوش
همېشه بيان د عشق کــــــړه (ملا امیــره)[79]
په بيان کښي دي ثـــــواب ده نه شي خموش

***

زمــــــــادزړه خيال تېرېده کاندي ترعرش
ارام نــــه که د دنيا پــــرفـــــاني فرش
ستا د عـــــشق له برکته مستغني شـــــوم
دوه جــــهانه راته هيڅ شـــوه لکه قــرش[80]
راځخه هېرد هــــرشي خوند شي په دهان کښي
نه پـــــوهېږم چي د اتلـــخ ده او که تــرش[81]
چي دعشق په اورمي ســـــــوی دل وجان ده
جنګ آســـــان شـــو د اورس[82] هـــــم د حبش
ســـــتا د عشق په جامــوهسي مست خماريم
دناکـــــس اوس منت باريـــــــم هم بارکش
رقيبان راتـــــــه ولاړ ستا په کـــوځه کښي
پرورځم مانـــــوش کــــــړی دی ستابرش
دوي چشماني مي ځلورشـــــوي ستا په لوري
منتظر درتـــــه ولاړيـــــــــم پـــه جنبش
توکل پرخپل خــــــــالق کـــړه (ملا اميره)
خپل خـــــــالق بيا له تاکاندي سوال پرسش

***

[79] اصل : ... ملا اميره فقيره
[80] قرش : ديوي سکې نوم دئ.
[81] اصل : .... د اتلخ ده که شيرين ده که ترش
[82] شاعر دلته (اورس = روس) له عامه محاوري سره سم راوړی دئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل یارطلب کـــــوه تل پـــــه اخلاص
ځان غوټه کـــــړه په دریاب لکه غـــواص
عاقبت بـــــه درپیدا کــــــړي ترسرتېره
ته بـــــه شي په دغـــــه درکلان خواص
که دي ســــــرله تنه ببل په غــواصۍ شي
په عقبا بـــــه پیدا کـــــــړي دسرقصاص
په طلب کښي دوصال که څـــــوک فنا شي
رب به ورکــــــړي درجـــه دخاص الخاص
په تـــــقوا و په اذکار زړه نــــــرم کېږي
پـــــه مثال لکه چي نــــرم ده رصــاص[83]
راشـــــه پرېږده دادنیاطلب دیارکــــــړه
ته مسلـــــــــم یې نـــــه ولیدبن عاص
ددنیامـــــــحبت حــــجاب ده (ملاامیره)
راشه ترکه دادنیاکـــــــــــړه په اخلاص

***

دمعشوق دربارله څـــــــم لــــــرمه عرض
که نـــــقاب له مخه واخــــلي سرعوض
زه عــــــاشق یم منتظرســــتاودیدن ته
ستاپه دیدستاپــــــه رضالـــــرم غرض
که عــــطاراته دیدن کـــــــړي زماصنمه
زه خــــوشحال یــم که وړیاوي که په قرض
بي له تامي هیخ مـــــقصودپه زړه کښي نشته
پرعــــــاشق باندي طلب دمعشـــوق فرض
عـــــــاشقان پـــــه هجران سوي دي دلبره
ارام نه کــــــړي یو ســـاعت پرزمین ارض

[83] رصاص: قلعی (یورازفلز).

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځــــــــــوک چي توانګرپه قناعت شي
زړه يې خـــــــلاص شي ددنياله سخت مرض
دانايانو لــــــــره لــــــــږاشـــــاره بـــس ده[84]
(ملاامیره) جــــــــاهــــلان دي په زړه قبض

***

وخــپل يارو تــــــــــه ژړاده زمــــــــــافقط
تــــــــوکل پـــــــرتا ، نه پربل چاده زمافقط
ښــــــــــه مي يارښــــــه يې ديدارده بې مثاله
ستاديدارتــــــــــه ډېره تمـــــــناده زمافقط
محـــــــروم ستاله ديداره هـــــــــغه ځوک دي
چي کافــــــــروي دی دښــمن ستاده زمافقط
تل دزړه دېګ پــــــه جـــــــوش دعشق په اور
ترچشمانو مي خــوناب ګاه وبيګاه ده زمافقط
پخته کارعــــــــــاشقان موج لکه درياب کړي
ځني ورک ځان جـــــهان محبت پرتاده زمافقط
منصفان که انصاف وکــــړي په خپل ځان کښي
هيڅ منت بــــــــه نه پرتاونه پرمــــاده زمافقط
په عالــــــــــم کښي منت بارشوي (ملاامیره)
دتهمت په پېټي ماته شــــــــوي ملاده زمافقط

***

ځــــــــــــوبه ګـــــــــرزمه ژوندی پرداښاط
طمع نه کــــــــــړم چي پيدابه کــــــــړم نشاط
شيرين عـــــــــــمرپه غفلت راباـــــــــدي تېرشو
نه مي وکــــــــــړه ښه تـــــــــقوا واحتيـــاط[85]

---

[84] اصل: ... لږاشاره بس وکافي ده
[85] اصل: ... ښه تقوا وعبادت احتياط

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیاځـــــای دکـــوچ وبارهیخ باورنشته
وداناتــــــه ده څــــــرګـندلکه رباط
زندګي کــــــړه واړه صرف په عبادت کښې
تېربـــــه شي دبادپه شـــــان پرپل صراط
هیخ عــــــــاشق به له رقیبه وېره نه کړای
که له یارســـــــره یې نــــه وای اختـــلاط[86]
داسم ذات په تېره تېغ کــــــــړه زړه دونیمه
(ملاامیره) ډېربـــــــه څـــوکـــړې انبساط

***

دعشق بارزمــــــاپه شـــاده سخت غلیظ
راته جـــــوړه تـــــماشاده بخت غلیظ
عـــــاشقانوته یې دام دزلـــــــفوایښی
عاشق بند شـــــــــوتردابند نشست غلیظ
بدعــــــــمل راته رقیب شوزمــــاوځان ته
نیک عمل ده زمــــــاوځــان ته تخت غلیظ
دغه تخت مې دبادشـــــــاه پــــرتخت بالاده
وربې نه کـــــــړم زمـــــاتخت ته بخت غلیظ
راخخه هېردیارمحبت کــــــــړه دوه جــــهانه
همېش سپوردعشق پــــــرآس یم سخت غلیظ
نن تناب دوصـــــــال تېنګ نسه محکـــمه
داتناب ده ډېـــــــــــردیـــــــارمخت غلیظ
عروه الـــــــــوثقی رب بللی خپل قـــرآن ده
ته عامل شه(ملاامیره) دقـرآن نوشت غلیـــظ[87]

***

---

[86] اصل : ... که له یارسره یې نه وای سروکاروااختلاط
[87] په اصل کې ورته کښلي دي: هرچه درقرآن نوشته شده است ، همه احکام محکم است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه طامـــــع یــــــم ددیدارلـــــــرمه طمع
زه بلبل یـــــــــم دګلـــــــــزارلرمه طمع
سیاحـــــــان چي سیاحت پـــرزمین کاندي
زه سیاح یـــــــم دبــــــهارلـــــرمه طمع
جوش خروش دعـــــاشـــقانوپه سینه کښي
زه عــــــاشق دفیض انـــــــوارلرمه طمع
چي تشهیرااختیاروي هـــــغه خامـــان دي
زه پخته دګـــــمنامیه، دقـــــرارلرمه طمع
نابالــــــغ فـــــقیران ږېردي ، پیري کاندي
زه بالــــــغ دښـــــه رفـــــتارلرمه طمع
په طریقت کښي نابالـــــــــغه ږېرکسان دي
زه بالغ دطریقت یـــــــــم ددستارلرمه طمع
کمینه بـــــنده دخـــــــدای(ملاامیره)فقیره
دتاخـــــــون په وینو ســـورلکه انارلرمه طمع

***

دلاله په شـــــــــان زمـــــــــاده دزړه داغ
ســـــــــتادعشق له غـــــمو ،نه لرم فراغ
دبلبل په شــــــان طلب کــــــــوم دګلـــو
که مي ولـــــــــیدای دیــــــــاردحسن باغ
که صدف رنګه سینه شـــــــوه دچـــاصافه
په صدف کښي دررونبــــــــان وي لکه چراغ
دحقیقت پـــــــــــرګلستان بلبلان ګـــــرزي
کله ښـــــــــایي چي ورګډ بــــــه شي تورزاغ
(ملاامیر)غریب دردمنده ســـتاپه عشق کښي
په وصال سرپ[88] معطـــرکــــــــــړه جان دماغ

[88] سرپ = سره يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

خدای دي نه کاهیڅ مسلـــــــم له عشقه صاف
چي له عشقه وي خــــــــالي ، ده بې انصاف
هرمومن ایـــــــمان راوړی په خپل عشق ده
دکافـرو چي عشق نه و حساب نه شوه له اشراف
دجاهـــــــلو رجـــــوع کله شي و عشق ته
عـــــاشقان دخپل زړګي کانــــدي طواف
له ازله قاســـــم کـــــړی نبـــــه قسمت ده
کافـــــران به په عــــــــذاب مـومن معاف
پرزاهـــــــدو باندي سپک بارد طـــــاعت ده
سبب داده پـــــرمحــفوظ يې ده عشق چــاف[89]
هــــــــغه چاته چي طاعت مرغوب محبوب شي
داهــــــــمه ده واړه عشق ، وکــــــړه انصاف
دزاهـــــــدو کفاف قـــــــوت ولایموت دي
پـــــــه زیادت يې حکـــــــم کبري داسراف
سرګـــــــردان اهـــــل دنیادي په طلب کښي
مـــــــوړبه نه شي مګر خـــــاک شو شکم ناف
خـــــــــدای دي صبرقناعت زمـــــاروزي کړي
(مــــــــلاامیره) لـــــه خپل نفسه کـړه خلاف

***

که صـــــــادق يې له ګناه کـــــــړه ځان حنیف
په تــــــقوا وعبادت کـــــــــــړه نفس ضعیف
دنیکانــــــــو محبت دځــــــــان عادت کړه
خــــــــدای دي نه کاندي ګـــــمراه دچاحریف
دجاهـــــــــلو له صحبته بــــعید ګــــــرزه
په صحبت بــــــه دنیکانــــــــو شې لطیف

89 ښايي چاپ وي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق بازي له میانه واخـــــــله که دانایي
په خپل ځـــان کـــړه جامـه دعشق لفیف
پـــه ویل د محققانــــــوفـــهم وکړه
هـــــرګفتن یې تـــرمـــرجان و در ظریف
هـــــرکامل له خپله ســوزه تصنیف کړی
ناقابل ده (مـــــلاامیر) کـــوي تصنیف

***

ماچي وخـــــوړل دیـــــاردلاس تریاق
راخخه ورک شـــــووخت دصبح وداشراق
ستاله حبه ماسیواشـــوه فـــــراموشه
بیا پــــه یاد دیارشیرین دهـــان بـزاق[90]
سرګردان و پای دوان شوم په عالــــم کښي
دعشـــق آس مي خابک ولید تـــربراق
چي وصـــال مي ددلبرپه کـــوخه وشو
داخـــلاص پـــرمیدان پاته شومه طاق
له هــــغه پس خـوشحالي شوله راپېښه
بیامي ولیدڅان جــــهان شومـــه آفـاق[91]
په ظاهــــرصورت مشغول یم له عــــالمه
ذمیمه شـــــوله بدل پـــــه نېک اخلاق
(مـــــلاامیر) ده مـــدرس دعشق په علم
دهــــربیت ثواب دي[92] ډېـرشي تـرعتاق[93]

***

ســــــتادوصل دګلشن زمــــا اشتیاق

---

[90] بزاق: دخولې ناړو ته وايي. کله کله دخولې په معنا هم کارېږي.
[91] په اصل کې ورته کښلي دي: برهوش آمدم
[92] دي = دي يې
[93] عتاق: دمینځو او مریانو آزادول

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به وایـــــــم دهجران دلـــــوی فــراق
زه تـــرسروتـــرمــــال وخپل جـانان ته
خدای دي نه کاندي زمـــاقـــول په نفاق
په ژړاســــره زمـــــابـوتي کاني ژاړي
خـــــلاف نه ده دمعشوق عــــاشق مشتاق
بدعمل زمــــــاحجاب دیارله مـــــخ شو
ورکـــــېده دي دحـــجاب په نیک اوراق
دتــــوحید پـه دریاب غرق شه حجاب نشته
نبــــــه وصال بـــــه دي روزي کاندي رزاق
دقسمت بـــــرخي وهــــرچاتــــه رسېږي
منتظرورتـــــــه ولاړدي تــــــول عشـاق
دوه جـــــــهان چي له تاهېرشـــوه (ملاامیره)
څه په کاردئ خـــــراسان ملک دعـــــــراق

***

بي جذب الهي به څوک پیدا کـــړي دزړه چاک
هـغه به مجذوب کېږي چي یې رب که سینه پاک
عــــــامل دشریعت شه ته خضوع وانقیاد کړه
تمثیل دامــــــرکاندئ زیاتي نه لرئ هیڅ واک
که فــــــضل درب وشي تابه کــــي[94] شاه شاهان
رتبه دعشق به درشي تابه کي[95] خس وخـــاشاک
هغه (مي) بختورده چي دی تېرترنام وننګ شي
مـحکمه شریعت وي پخپل دین کښبي وي چالاک
دعشق مثال غـــمی ده دوه جهانه قیمت نه دئ
فــــرض (یې) پتېده دي چي له تانه شي بېباک

[94] کي = کړي
[95] کي = کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګــــــوره هـــــرزارع چي تخم خړنه که په مځکه
حـــــــرام باندي خرمن دئ هم ثمروهم خوراک
حـــــال د الياو ګذشته وو پـــــــــه داشان و
په درون کښې جوش خروش ودهيچانه وادراک
خامان هغه کسان دي چي ظاهرجوش وخروش وي
نه وي دی تېرشـــــــوی تــــــرنهه سره افلاک
روح دده محبوس وي په ناسوت په ملکوت کښې
ذيقه يې سينه وي غــــريب ګرزي ګريوان چاک
خپل نفس ورتـــه وايي ترتانشته(هيڅ) ذاکربل
که دی په داغلـــط شوتلخ يې کئ شيرين باغ ناک
بسکه (ملاامیره)خــــه ويل دي ترخوله خېژي
فقيران دزمـــــــــاني دي مبتلا څه ورته شاک

***

مـــــن وعـــــــن د کتاب ورک د هـــغه چاشي
چي دعشق دودوني[96] بـــرشي تـــرداا ووه سماک
دري ذکره په حديث کښې بيان شوي که خبريې
يومي لساني دويـــــم قلبي دريم روحي ثناک
لســــــــاني مي لقلقه ده قلبي ذکروسوسه ده
روحي مشاهـــــــــده ده درسول په قول پاک
فرحت دروحي ډېردئ که پـــــــورغی سالک
پـــــر(ملاامير) چي راغی همېشه ده فرحناک

***

هـــــــرمريد دي خپل شيخ بـــــولي پيرکامل
تابـــــــه کاندي ومقصود تـــــــــه پيرواصل
سست يقين که مــــــــريدي دواصـــــل وکه

96 دودوني = دودونه ئي(لوګي ئي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی بـــــه پاتـــــه معرا[97] شـــي بې حـاصل
اول شـــــــرط دمـــریدۍ مي خپل یقین ده
که شرط ترک شي مشـــــروط پاته شي عاطل
پــــرناقص که کامل یقین خـــــوک وکه
ســــــــتادپاره بــــه ناقص پیرشي کامل
هـــــرمـریددي وخپل شیخ ته تسلیم کاندي
پـــــه دغــــه تسلیم بـه شي بالغ عاقل
جــــماعت ورددوظیفه پــــرځان لازم کـړه
تقواخـــــوی کـــــړه دګناه نه شي عـامل
دسلـــــوک بیان مي کـــــړی پـه پښتودۍ
(ملاامیره) فـــــرق کــــــوه دحـق باطل

***

راښکاره شـــــوداشـــــنای حسن جمیل
محسنات ددنیاشــــــوه خـــــواروذلیل
ښایستي ددواړوکــــونــــوسرکوزي که
چي یې ولـــــیدزمــــــادیارحسن اصیل
پـــــه کامـــل صفت موصوف زمـــادلبرده
خـــــــوک به نه وکي[98] سیـــالي کثیرقلیل
ترچشـــــــمانومي خـــــوناب ستاله فراقه
نه پــــــوهېږم چي قصیرشي که طــــویل
پـــــه طلب دخپل جـــانان یـــم سرګردانه
پرې بې نه ږدم که غـــرق شم پـــــه رودنیل
سرومــــــال زمــــــافــدیه ترخپل جانان ده
(ملاامیره) صـــــادق شه مـــه کـړه تعطیل

[97] معرا: لوڅ لپړ
[98] وکي = وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا وصل ته حیران ده زما دل
شین توتي د ګلستان ده زما دل
له فلکه سنګ رېزي را باندي اوري
سرګردانه پر زمین هم پر اسمان ده زما دل[99]
خوب خندا را ثخه ورک دیار په مینه
خو د به ژاړي په طلب د خپل جانان ده زما دل
پر عاشق د معشوق کله دلسوزي شي
دلسوزۍ مهربانۍ ته نګران ده زما دل
غم د عشق را ثخه هېر کړه نور غمونه
ستا له غمه سرګردان هم نالان ده زما دل
د ظاهر دښمن که زر توري په لاس وي
هیڅ باک نشته په عذاب له نفس شیطان ده زما دل
بندي کړی دي د هجر په زندان یم
متنفر له اختلاط د انسان ده زما دل
ځان ملبوس د بې ننګیه په لباس کړه
(ملاامیره) له جهان ثخه ترسان ده زما دل

❋❋❋

د ساقي له برکته ملک ګلزار وینم
پر ګلانو د بلبلو چونها روینم
زه بلبل ستا د ګلشن یم بل ګلشن ثخه کوم
خزان نشته ستا ګلشن همېش بهار وینم
هر ګلشن لره خزان شته له فلکه
په امان زه ستا ګلشن له هر اضرار وینم
عاشقان مي بلبلان دیار د باغ دي
ساکنان (مي) عاشقان زاغان فرار وینم

99 تر دي نیم بیتي وروسته دوهم نیم بیتي ثلور ثپې زیات دئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـــــوشته مي پــــرمحفوظ دفتردعشق ده
تسلسل دعـــــاشـــــقانـوواړپه واروینم
مــــومنانو مـــــومني پـــه عشق پیدا کړه
پـــــه عقبايي لـــــویه ګټه ددیداروینم
له دیـــــدارخخه مـــحروم تول کافران دي
عــــشق يې نشته دوی مــقهوره دقهاروینم
نبـــــه شیرین بیان دعــشق ده (ملاامیره)
راشـــه وخت کـــــوتاه دئ اوس تلواروینم

***

خـــــدای راکـــــړی پاکیزه دین داسلام
دغـــــه رحـــم درحمان ده لـــوی انعام
جــــــماعت مي طـــريقه دپاک رسول ده
خبردارشـــــه لـــمونځ ونه کـړې بې امام
تارکان دجـــــــماعت بـــــه شـــرمنده وي
پـــــه عقبابـــــه مختورن وي هـم بدنام
تل درود واســــــــتغفاروايـــــه په ژبه
شفاعت بـــــه دي روزي شي دنبي خیرالانام
تـــــوکل تـــــقوا همېش پرځان لازم کـړه
دښمن بند کـــــــړه دخضوع پـــه محکم دام
بیامنقاددخپل پادشـــــاه شـــه که دانایي
محکومي تـــــه همېشه کـــــــړه دحکام
(ملاامیر) غریب دوعاګـــــوی دهـــرمومن ده
خصوصاٌ دخپل پادشـــاه هـــــــرصبح وشام

***

دیاردیدلــــــــره ورځـــــم بې پـــروبال یم
له دیدنه يې شــــــرمېږم بې جــــــمال یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه غلام یم بېکاره دیار په کارکښي
کم همته بد هنره بد خصال یم
بندګي دي قبلوم پردوه چشمانو
یاره ته مي کړه قبول زه ډېر ملال یم
رقیبانو سرګردان کړم په عالم کښي
ستادربارلره درځم بند په جنجال یم
درقیب له همراهۍ مي سل توبې دي
نادیده یارمین کړي پرشین خال یم
کیمیاګر(دي) دکیمیا په طلب ګرزي
دیاروصل زما کیمیا په قیل وقال یم
عاشقان کیمیاګران طلب دیار کړي
که غافل شوم له طلبه بد فعال یم
دتغیرتبدیل لارنشته زما ویارته
په طلب یې دوصلت ودوصال یم
حیرانېږمه وځان(ته) وجهان ته
ولي ورک ځان وجهان شوبي کمال یم
زه منکرله بندګۍ دنفس شیطان یمه
(ملاامیرمحمد)بنده دذوالجلال یم

***

په ظاهرغریب ملاباطن ملنګ یم
په اسم ذات سره خوشبویه ترلونګ یم
لوی اقلیم دمومن زړه ده بې پایانه
وربي[100] نه کړم له غمازسره په جنګ یم
که لښکرددښمن ډېره هیڅ باک نشته
پنځه غشي مي په لاس ناست پرپلنګ یم

---

100 وربي = وربه يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه غشي مي پنځه فـرض لمونځونه
که ماتېنګ کـړه زه ولاړديارپـرتنګ يم

ديارتنګ مي جـماعت دپاک رسول ده
مومنان بـېـ[101] تينګـو زه ناصح لنګ يم

پاک مسجدمي ده پالنګ مـورباندي ناست يو
پري بې نه ږدم که هـرځوپه صورت ځورنګ يم

که وصـلت له ياره غـواړي لاردغـه ده
که مي تېنګه کـړه دلارباد شاه اورنګ يم

افضل کړی خدای زمـوږدين ترکل اديانو
که عامـل دشريعت شـوم زه خوشرنګ يم

ستادعشق له زخـمه سورلکه سـورګل يم
عاشقان دي واړه سـره ، نه چي زه رنګ يم

دوصـال طلب لازم پـرمـاغريب ده
دهجران په اوردي سوی خـوارپتنګ يم

هـمراهي دبې دينانـوپه کارنـه ده
بـهترداچي له بې دينوځخه پـرځنګ يم

که رويت مي پـه نصيب ستاله جـمال شي
ځوږند سـربه همېشه لکـه متنګ[102] يـم

دسراج الملت والدين بنـده دبـده
(ملاامير) دده دوعـاګـوی نه دپرنګ يم

***

کباب کـړی دئ زمـازړه اوردهجران
دغـه اورهـجران ديارغواړم تاوان
په عـوض کښي وصال غـواړمه جانانه

---

[101] بې = به يې

[102] متنګ : کمندته وايي (ظفراللغات) اوکمند دلومي په معنا دلته له بيت سره سرلګوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که وصـــــال مـــــــعاوضه شي نشته زیان
معشوقه له عـــــــاشقانو حجاب نـــــه شي
د ادب ده د عـــــــاشق معشوق تـــــــرمیان
که عاشق لـــــــره ســـــل روح د ځان پیدا شي
همګي به کي[103] فـــــــــد یه تـــــرخپل جانان
پــــــــه دنیا کښي یې بل حب و مقصود نه وي
کل مقصـــــــــود یې وي دلـــــبر، ژاړي حیران
هغه څوک چي پــــــــه نظر د معشوق نیک شي
بیا یې ســـــــــــپور کاندي د عشق پر آس دوان
د دنـــــــــیانـــــــام ننګ واړه ځني هېر شي
پروانه کــــــــړي د دنیا په ســــــــــود وزیان
کل هـــــمت یې وي مصروف د یار په حب کښي
بل حب نه کـــــــــړي صادقان دي عـــــاشقان
پـــــــــه بیان د عشق شیرین مي روح و جان شو
(ملا امیره) دریاشــــــــه پـــــــرسپین میدان

***

ستاله غـــــــــمه راتـــــــه اوردئ کل زمین
بي مثال ده زمــــــــــا دلبر مـــــــخ یې رنګین
محبت زمــــــــاوســـــــــیله ده ووصال ته
رقیبانــــــــــــوراته کـــــــــــړی دئ کمین
بل اسباب د عـــــــاشق نشته بې له عـــــشقه
د عشق اوربـــــــه وســـــــــوځي رقیب لعین
بي تکلیفه هیڅ قـــــــــاصد مقصود نه مومي
سرګـــــــــــردان دي قاصدان په زړه غمګین
اومي غـــوښي چي په دېګ کښي جوش ونه که

---

[103] کي = کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبې نه خــــــــوري که غني وي که مسکین
چي پخته د عشق پـــــه اورکښې عاشق نه شي
حـــساب نـــــــه ده پـــــه رتبه د کاملین
د خامـــــــانو خامکاري ســــــوزوګدازده
تل بـــــــه ژاړي دی بـــــعید وي له تمکین
په بیان د(ملا امیر) هـــــــغه پـــــــوهېږي
چي ســــــالک وي پخته کارزړه يې وي سپين

***

پـــــــه تناب د زلـــــــفو بند يـــــم د جانان
نـــــه خلاصېږم که ښند مــــــه دوه جـــهان
هیڅ مي وېره لـــــه رقیبه غـــــمازنه شي
پـــــرځــــــان وینمه پیره د تــــورزلفان
شش طـــــــرفه فیوضات د جـــــانان اوري
خــــــــالي نه ده هیڅ آفــــــاق زمین اسمان
عـــــاشقان همېش په غم کښې خوشحالي که
وصال غـــــــواړي پروا ، نه کـــړي په هجران
که نن ګــــــــوري تورو سپين دیارپه خط کي
ته عامــــــــل شه همېشه ګـــــــرزه ترسان
نـــــه حسب نـــــه به نسب د چا په کارشي
چي حـــــاضرشي د محشرپه لـــــوی میدان
خوشـــــــحالي د نیک عـــــمل ده و نیکانو
بد عـــــــمل بـــــــه غمګیني شي د عصیان
که رضا د جــــــانان غـــــــواړي رضا پرېږده
که جانان له تارضا شو خه په کارحورو غلمــــان[104]
د رضـــــــادي طلبګارزه خـــــــواربنده یم

---

[104] دا نیم بیتی ترنورو خلورخپي اوږددئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ملاامیر) ده ګناهــــــکارغــــــواړي غفران

***

چي خالق تخليق وکــئ[105] زمـــــــادژوندون
بياعاشق يي پرځـــــان کـــړم راغی بېلتون
په خپل عشق ســــــره طالب زه دوصال شوم
شب وروزيم سرګـــــــــــردان په جګرخون
نه پوهېږم زمــــــاپه باب قلــــم څه کښلي
چي يو غـــــــم وي نوشته که پــــــه زرګون
که مي ورکه خـــــــوب خنداشوه ستاله حبه
پـــــــه کارنــــــه دي ددنياډېرنعمتون
نـــــورغـــــمونه راڅخه هېرديارغموکړه
يارنيولی دئ له مـــــخ ســــــل حجابون
محــــــرمات شبهناک شــــــوه سل حجابه
له مذکـــــوره تقـــــوا کانــدي صالحون
په نصيب دعـــــــاشقانـــــــوعجزونيازده
ديارحب دعـــــــاشقانــــــــوده ژوندون
تل مشغول دياريـــــــه وصل صادقـــان دي
سمندرغــــــــوندي ساکـن اوريي مسکون
تـــــمام صورت مي ستادعشق په اورکباب شو
(ملاامیره) تالـــــــه اوردعــــــشق صابون

***

معشوقـــــــان دعــــــاشقانـــوقاتلان
بي تقصيره ځني يـــــــوسي دل وجـــــــان
په عالم کښي سرګـــــــردان ګرزي ګريان وي
بيايي قــــــوت وي دزړه وينه دخپل ځـــــان

---

105 وکئ = وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځني ورک صبرو سکـــــــون د یار پـــــه مینه
همېشه یې او ښــــــکي ځي تــر دوه چشمان

بې غمي شي پـــــرحـــــرامه په دنیا کښې
د فـــــراق او ښکو تر ځـــــان و ګــر ېوان

دوه جـــــهانه ځني هېرشي بې دلـــــبره
سرو مـــــال کـــــړي صدقه ترخپل جانان

پـــه کـــــوڅه د یارولاړېږي نام وننګ وي
مــــرتبه یې وي بلنده تـــــراســمان

پـــــه اول کښې محبت بیا ګـــــمنامي ده
(ملاامیره) ګــــمنام شـــــه که یې پوهان

***

له هــــــجرانه همېش ژاړم پـــــــه نارو
دیار دید پر مــــــاشیرین ، تــــر قند مسرو

د رقیب پــــــه محبوسۍ بــــه هیڅ بند نه شم
زه محبوس یـــــــم د خپل یار پـــــه زولنو

چې یې تـــــوري زلفي بیا پــــرمخ خپرې کړې
عـــــاشقان سینه ســــوزان په اند ښنو

رقیبان یې راتــــــه کښېنول پــه څنګ کښې
اوس مې ولي پـــــه تکـــــړو[106] پــه سنګ رېزو

بـــــــد بختي د رقیب داوه لـــــه اوله
چې یې ذات د ده پیدا کـــــــړلـــــه اورو

بیا یې وکــــــړتکبرپـــــــه سجده کښې
پـه کار نـــــه شــــــو عبادت د ډېر کلو

رقیبان مې د ښـــــمنان د پاک ایـــمان دي
(ملاامیرمحمده) ځــــــغله پـــــه ګامو

---

[106] کټ مټ ولیکل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

خال دي اېښی دئ په میان کښې دابرو
نن مجنون غوندي عذاب کړمه لیلو
ودربارته دي ملنګ پردوهه ناست یم
ولاړبه نه شم مګر دیدراکړې خیالو
منتظر دي د دیدن لکه بلبل یم
څوبه ګرزمه محرومه له کتو
یاره جوړه شګوفه په زمستان کړه
اوکه نه وي جان دماغ مي کړه خوشبو
جدايي دیارترخه وصال شیرین ده
که یوځله وصال کاندي نن پېرزو
عاشقان دي شهبازان دیارپه مینه
سرګردان دي پرزمین پرلویو غرو
ربه روی ستاددوستانومي دروړی
عاشقان کړه منورپه انوارو
ستاد عفو مقام پټ له هره چاده
(ملاامیره)عفوغواړه په زارو[107]

***

زما په زړه یاردعشق اورولګاوو[108]
بیایې روح راخښه یووړغم یې نورولګاوو
خوشحالي دزندګۍ راپوري غم شوه
غم یې د روندده هجران زورپرماپورولګاوو
دنفس باغ مي ستادعشق په اورایره شو

---

[107] په مقطع کي لږ څه تصرف سوی دئ. په اصل کي داسي وه:
ستادعفومقام پټ له هره چاده زمادلبره
ملاامیره عفوغواړه په جړاوپه زارو

[108] شاعر (ولګاوو) دخپلي لهجې سره سم کښلی دئ اوسنی لیکدود یې (ولګاوه) دئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

یک بینیٓ یکجهتیٓ بیا پر مازرو ولګاوو
مجوف زړګی مي ډک په سل فکرو و
دتوحید په نورشوډک عجب يې شورولګاوو
رقیبان حیران ولاړ زماوحال ته
دتوحید نورمي پیره په رقیب اورولګاوو
دمعشوق په طلب ستړي عاشقان ده
(ملاامیر) مي په طلب سرپخپل ګورولګاوو

***

راشئ مومنانو دخپل رب ثناګويي کوو
محکمه پرخپل دين شوو بادشاه ته دوعاګويي کوو
راغلي اروسان دي دوی وموږوته حيران دي[109]
غيرت د دين به وکړو موږ به هم پهلواني کوو
حيات دي زموږ بادشاه وي کل اسباب برابروينم
قتل به کفار کړو موږ پردوی شمشيربازي کوو
پرخلافت دچاريار دي محکم زموږ بادشاه وي
مغلوب دي کافران شي چي پردوی موږ غالبي کوو
بدبخته کافران دي نااميده له قرآن دي
فتح به خدای راکړي دقرآن موږ پيروي کوو
انګريزکه اروسان دي زموږ جنګ خخه ترسان دي
مومنان ټول شيران دي اوس پردوی به چابکي کوو
ترسان مي اروسان دي دلاوره مومنان دي
غازيان منتظران دي موږ دوی ته کارسازي کوو

---

[109] دامیرحبیب الله خان په وخت کي افغانستان ته دروسانودراتګ خبره له تاریخي مدارکوسره سمه نه خېژي. دشاعرمرادبه یاپه سیمه کي دبلشویکي نفوذ دخپرېدوخطروي اودی به يې دروس دتجاوزپه نامه تعبیروي اویابه نوپردرقدباندي دروسانوپوځي تېري ته اشاره وي. دغه واقعه دغازي امان الله خان د پاچهیٓ په اووم کال پېښنه سوې ده (۲۷ قوس ۱۳۰۴ ش) اوپه دې ډول نوتردغه کاله پوري دشاعرژوندهم يقيني کېدلای سي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــفارکه هرخوږ پردي ددين عقل يې هېردئ
بې جنګه بې نـه پرېږدو دخپل دين موږغاوري کوو
قــــاتلان که مقتولان شوکه پاته پرميدان شو
سودمنده مومنان دي (ملاامیره) موعظي کوو

***

تـــــريوسف ډېرښايسته زمــــــوږپيغمبرو
ستاره ورته عـــاجــــزشمس و قـــــمرو
غلبه دنـــــوريې تېره تــــــهرــــــرچاوه
په خــــــوبانو کښې ځرګندلکه زيږلــــمرو
دوحدت له باغـــــــــه درخته راښکاره شوه
نه يې مــــــثل پـــــــرزمين لکه نښترو
دکـــــمال پــــــــه مېوه پره دغه درخته
مــــــومنانو مي نوش کــــــړئ ښه ثمرو
شاکـــــــران ددې مېوې بــــه سـربلندوي
تورزاغــــــان له دې مېوې څخه کــوږکړو
مومنان دي خدای غــافل په دين کښي نه کړي
غــــــافلان لــــــه خپله دينه ګاووخـــرو
دطاعـــــت بارچي باباآدم پــــــه شـــاکړ
مـــــــومنان بي[110] قبلــــوي بارد پــدرو
مـــــــومني ده نيکنامي دعـــــقباګټه
مـــــومنانو تېينګه کـــــــړه که مي ضررو
دنبي پـــــــردين ثابت شــــــه (ملاامیره)
سپی رقيب ثابته نه شـــــــولـــــوی خطرو

***

ته آئينه دشـــــــــــرع نســـه[111] وخپل مخ تــه[112]

---

[110] بي = به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاعیبونه بــه ښکاره شي ته نیکبخته که بدبخته
ښــــــــه طاعت وبندګي دپاک الله کــــړه
له ریا څخه ځــــــــان ســاته ،نفس بدبخته
ســـــــره اورونه دي پــــــه لاس ددښمنانو
ستاطاعت وســــــــرومال سوځي یک لخته
ستاپه ښهرکښي ښه کـــــوته په دولت[113] ډکــه
بیغــــــــم نه شي دښمن ستاده په زړه سخته
که ولاړپـــــــرخپل کــــــوته وي ترسهاره
اوس بادشاه یې ګـــویاناست یې پرخپل تخته
دتـــــــقوا تیغ پـــــــه لاس ونیسه محکمه
درایله به کي[114] دښمــن ســــــــتاتخت وبخته
سرګــــــــــــردانه له خپل نفسه ډېرعالم ده
(ملاامیره) جــهادي شه مې پرېږده ګرم ویخ ته

***

ددنیاکه جستجـــــــوی پرداجــــهان کــه[115]
که خدای هېروي آخـــــــــرت لره تاوان که
پــــــــرجــــــهان باندي ژړادیارلــه حبه
داژړادمحبت دخـــــــــــــدای دوستان که
چي دعشق په تیغ یې غـــــوڅ دزړګي سرشي
دفراق په اوښکوتـــــــرځـــــان وګرېوان که
دصادق عـــــــــاشق ژړاده پخپل ځان کښي
که مخلــــــوق ته شي ظاهــــردځان نقصان که

---

[111] نسه = نیسه

[112] داغزل په اصل کي د(ت) په ردیف کي. ماد(ه) ردیف ته رانقل کړه.

[113] دولت دلته ددنیاپه معنا راغلی دئ.

[114] کي = کړي

[115] که = کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دین دنیا ســــره ضدین(دي) هیخ شک نشته
په یوه ځــــــای اوراوبــــه کله مکان که
دادنیاکه پخپل فکـــــــرگلستان کـــړي
عاقبت به یې خـــــراب دمـــرګ خزان که
منزه دئ عشق دنفس له خــــــوی خصلته
دامشکل ده چي دیده څـــوک بې چشمان که
جاهــــــلانـــوپه دنیادین بدل کـــړی
ددنیاهـــــبرېده نـــــه که دین نسیان که
که دانايي پــــــرخپل سرنیسه لاســـونه
وجاهـــــل ته نصیحت ږ برعـــــالمان که
ناصحــــــان که نصیحت ددین بیان کـــړي
(ملاامیر) بــــــــه یې قبول پردل وجان که

***

محبت دخــــــدای دوستان بې خدای نه که
په یوه زړه کښي بــــــه دوه محبت ځای نه که
په ظاهـــــــروي له عــــالم باطن له حقه
مشاهــــــده یې له خـــــدایه بل رای نه که
چي توانګـــــردقناعت په خــــــزانه شي
هیڅ ګـــــذربه دغنیانوپه ســــــرای نه که
احتیاجي بې خـــــــپله ربه دبل نــــــه که
روح وجــــــان به بې له خدایه فدای نه که
عــــــاشقان دي طالبان دیاردوصــــل
که واصل شي ومعشوق تـــــه وای وای نه که
په کــــــوڅه کښي دمعشوق حیران ولاړوي
خوښ خـــرم وي په حیرت کښي هم تلای نه که
حال وقـــــــال دي موافق شه (ملاامیره)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالکان دي خداى خودبين خودنماى نه که

***

جام دمی پیاپی نوش کړه ما په ذوقونه
زړه مي سورى لکه نی په نغمو اوازونه
يار زما بي وفا په جفادئ عالمه
نقصان کل زما خپل دګناه دريابونه
يار مي ګل زه بلبل په ژړاپسي مرمه
دبلبل سينه تل ترختلي خارونه
دلبري دلجويي رهبري دي غواړمه
که ماخلاص په اخلاص کړي دغم له بارونه
ماغريب کړه بعيدله شيطانه شديد
بدلوي سودايي په دنياجنتونه
مامريد کړه قريب دګلشن عندليب
ستاحبيب ستامجيب پرښندم سرمالونه
ښه جلال ښه جمال شين دي خال ده صنمه
په ظهوردي خراب دکفارو ملکونه
ستانظر شوخنجرپه مجروح مي ځګر
سپين دي غابښ وانوارپه روښان اسمانونه
ستاصديق ستارفيق ترهمه وشفيق
يارغاردسدار دهجرت په مزلونه
پتهولو خوبان افضلين مي جانان[116]
بهتري مهتري په آيات حديثونه
ستاابلق ترفرق وتېرشوى مطلق
نازبردار ، رازکردار ترجمله حجابونه

116 دانيم بيتی په لږتصرف رانقل سوى دئ. په اصل کي داسي و :
پتولو خوبان پرماګران افضلين مي جانان

(c) ketabton.com: The Digital Library

دابیان شـــــــوعیان د(امیر) پــــــه زبان
خـــــــوش لسان درفشان دجـانان صفتونه

***

دعشق اورمي پـــــــرزړکي وکـــــړه پوښتنه
زمـــــــاپرحال په چابکي وکـــــــړه پوښتنه
شپېرداغـــــــــونه عشق راکـــړي پرسینه دي
دازخــــــــمونه دمــــــرګي وکړه پوښتنه
ورنځـــــــــورتـــــه که دوادډیدن ورکـــړي
زمـــــــادواده پرهېزي وکـــــــــړه پوښتنه
بیکاره غـــــــلام دیاریـــــــــــــم ورته ژاړم
نن دغـــــــلام پربېکاري وکـــــــړه پوښتنه
هیڅ حاجت زمــــــــــــاپه کاروخدمت نشته
زماژړایارخـــــــوښوي وکــــــــړه پوښتنه
درقیب دلاسه ډېرپــــــــــه زړه غـــــمجن یم
نن زمـــــــاپرغمګیني وکـــــــــړه پوښتنه
عشق جـــــــهازشوګډ یې کړم په محبت کښي
ته مــــــــهربان شه پرغرقي وکــــــړه پوښتنه
(ملاامیر) پـــــــه سپینه ږیره تل ژړاکــــــړي
راشه زمــــــــاپرغریبي وکـــــــړه پوښتنه

***

الماسي خنجرپـــــــــــه لاس زمـــــــاددلبرده
عـــــــاشقان پــــــــه قتلـوي دایې هنرده
چي په برخه یې خــــــــــواري دسوزګدازشي
خـــــــودبه ژاړي چي زخمي یې دزړه سـرده
هـــــــغه ځوک چي وي ببغم دیارله فکـــره
ســـــــړی نه ده پــــــــه مثال دګاوخـــرده

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محبت پـــــه اوريې ســــــوی پـه کلونو
چې وصـــــــــال را بانـدې راغی نن اختره ده
غــــــلامي مې په اخـــــلاص د کامل وکړه
اوس ماذون شوم د کامـــــــــل هسې نظره ده
وخـــــادم ته د مـــــــخدوم فيض رسېږي
هيڅ شک نشته د رســـــــــول د خولې خبره ده
عـــــاشقان (يې) وديدن ته هـــــــوسېږي
ځنې پاتــــــــه نام وننگ وســــيم وزره ده
صادقان د يار پـــــــــه مينه هـــــغه ځوک دي
چې پــــــــه لاس (يې) همېشه د عشق دفتره ده
عــــامـــــــلان د شريعت مې فايضين دي
پاک الله ځنې راضي هـــــــــــــم پيغمبره ده
عـــــاشقان ترسرو مـــــــال ويارته تېر دي
چې ليدلی يې جانــــــــان پـــه خپل بصره ده
ديارمينې تورکــــــــودی کړم په جهان کښې
خاکساري مې جــــــــــوړه کړې پر خپل سره ده
گـــــمنامي لــــــويه رتبه ده (ملاامیـــره)[117]
اختلاط د زمـــــــــانې ډېر شــــــــــرو شره ده

***

که وصال د اشنای غـــــــــواړې روځ د غه ده
بيا خه نه شي د مــــــــــرگي سخته ناره ده
نن دي وارده چې راکب پـــــــــرخپل مرکب يې
له مــــــــــرکبه که شيوه شوې توره شپه ده
په تياره کښې ځـــــوک رسېږي ومقصود ته ؟
لـــــــوی مثال د ئ نيکي واخله لاربنکاره ده

---

[117] اصل: گمنامي لويه رتبه ده ملاامیره فقيره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــــمبختان مي غـــــافلان د یارله ذکره
لـــــغزیده وي وخپل نفس تـه مسخره ده
پـــــرهـــــمت د زاهـــــد انو آفرین شه
نفس شیطان يې پـــــه عـذاب بنه تماشه ده
پیروي د پاک قـــــرآن مـــو په نصیب کړې
چي همېش زموږ په خـــــوله ورد و ظیفه ده
په نصیب مـــــو شفاعت د پاک رسول کړې
پاک سبحان بې کي[118] خـــو شحال کـړې وعده ده
له دې خپلي بـــــد بختۍ څخه په عذاب یم
ګیله نشته پر هـــــرچـــامي توره شپه ده
هـــــرعـــاشق شیرین ګفتن شیرین زبانه
(ملا امیر) مي درپا شي ډکـــي[119] ســـــینه ده

❋❋❋

هغه څوک چي صادقـــــان وي ستا په مینه
محبت بـــي[120] هـــمېشه پـــــرخپل یار وینه
اول حـــــال د سالک دادئ اي درو یـــــشه
چي پـــــه حب کي د خپل شیخ به فناه شینه
حقیقت د حب يې هلته ظـــاهــــــــرېږي
چي د پاک رســـــول په شــــرعه عمل وینه
دویم حــــــال دصادق داده په محبت کښي
چي د پاک نبي پـــــه حب کښي فـــناوینه
دریم حـــــال فنافی الله بــــولي طالبه
بې له یاره مـــــاســـــوا کل ترک وهینه

[118] بې کي = به يې کړي
[119] ډکي = ډکه يې
[120] بې = به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه عشق نه دئ بل خـــــــه دئ دروغ وايي
چي خالي به له دي دروحبو خـــــــوک وينه
هــــــــرچي لاردشـريعت يې وي پرې ايښي
رهـــــــــبردده شيطان اورتـــي[121] ځکــــوينه
که باوردي پـــــــه آيات و حـــــديث کېږي
ملحدي پـــــه طــــــريقت کښي ډېره وينه
هـــــــغه څوک چي مستقيم پـرشريعت شوه
پـــــه سپين مــــــخ به آخرت لـره ورځينه
خـــــــدايه عشق مي برابرپرشـــريعت کړې
چي مـــــــقام دمـــوحدئ مي روزي شينه
(ملاامير) غـــــــريب صادق کړې ستاپه مينه
امان راکـــــــــــړې په توحيد کښي له لعينه

***

ستادهجران په اوروســـوی ارامي غوارمـــه[122]
زړه مي زخمي داستاله لاســـه دوايي غوارمه
دوامي وصل دجانــــــــان ګنج نوري غوارمه
زه خوارمسکين يـم بې تسکين زه دلجويي غوارمه
ستادمحبت پـــه درياب غرق صدف دري غوارمه
زه غواص تېر(يم) تـرخپل سر اجرت قوي غوارمه
له دواړو کـــــــونويم بېغم روښندلي غوارمه
له پخته ګانـومي حساب کړې ګمنامي غوارمه
سيروسلـــوک راباندي تېرشومقبولي غوارمه
نفس وشيطان مي دښمنان ستامــهرباني غوارمه
زمـــــامشرب دنقشبند پيرمجددي غوارمه

121 اورتي = اورته يې
122 دي غزل ته پرسرکښلي دي: مناجات فقيرملاامیرمحمد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاچندبه سوزیمه نورمحمدي غواړمه
درعشق توسوختیم دروصلت رهنمايي غواړمه
عمرم عبث گذشت درطاعت عمرثاني غواړمه
پیرمي اولاددعمریارپیرقریشي غواړمه
(ملاامیر)خوارېږ دامنگیرزي[123] غلامي غواړمه

***

په خوبانوکښې کلانه راشه راشه
زمادزړه محبه گرانه راشه راشه
پیروي دي قبلوم پردووچشمانو
ته يي نورزمادچشمانه راشه راشه
زمادپیرنوربه رهبرشي ستا ترنوره
ستانوربه شي رهبره ترسبحانه راشه راشه[124]
(دا)ستانورده وسیله زماووصال ته
ته همېش پرخپل رب گرانه راشه
محبت دیارافضل تردوه جهانه
ته يي زمادزړه ارمانه راشه راشه
په کامل صفت موصوف ترکل عالم يي
باطن نورظاهرانسانه راشه راشه
ستاامت همیشه فخرپه تاکاندي
ته سرداريې دنبیانه راشه راشه
ډېردي قدرهم حرمت پرخپل خالق ده
کامل میره دخوبانه راشه راشه
کمینه امتي ستایم پاک رسوله
زه (امیرمحمد) ستادغلامانه راشه راشه

---

[123] زي = زه یې
[124] دغه بیت درې ځپې زیات دئ.(هوتک)

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

عشق ســــــرسري نه ده چي له سره دي بدرشي
محبت عـــارضي نه ده چي له زړه څخه بدرشي
بیان دعشق کـــــــومه وسالک ته یې ښیمه
مشتق لـــه عشقیه دئ چي پیچان[125] پربل شجرشي
عشقیه مي هـــغه شی ده چي غالب شي پرګیاه
ذات دګیاه ورک شي عشقیه مي پـــراظهرشي
مثال دمومن داده که انصاف لـــــري منصفه
که عشق باندي غالب شي ترګیاه (یې) حال بترشي
عشق ده په دوه قسمه ته یې زده کړه اې سالکه
یو مي رحـــــماني بل شیطاني که دي باورشي
شیطاني هغه ته وایي چي نقصان دشریعت وي
ناري تجلي ویني پـــــه غلط مي ګاووخرشي
رحماني هــغه ته وایي چي پرشرع مستقیم وي
شـــــوارق به دانوارفیوضات باندي مطرشي
تمیزددې دووګـــران دئ دخطرځای یې دغه ده
سالـــــم به ترتېربړي هغه څوک چي بختورشي
زه (ملاامیر) فقیریم په بیتوکــــــــړم بیانونه
محتاج زه دوعـــــایم که پرماد خدای نظرشي

***

بدبخته زمانه شـــــــوه له طاعته غافلان دي
ودین ته یې شاکــــــړې په دنیاپسي روان دي
بیدارشئ مومنانـــــــــولوی سفرلرئ په مخه
نکیرمنکربه درشي ســوال جواب یې په ایمان دي
کامل که دي ایـــمان وهیڅ دي وېره خطرنشته

---

125 عشق پیچان یوراز ګیاه ده، چي پرنوروګلانوراتاوېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

راووزه ونیکی تــه بد عمل دي دځان زیان دي
فهم وکه (اې) مــــــومنه عاقبت دادنیا پاته
محصل دهـــر چا مرګ دئ ځني پاته یتیمان دي
سپین زېره دي توربږي ګنا هــــــونه دي ډېر ډېر ي
صیقل (یې) اسم ذات ده شــریعت که پرراوړاندي
پنځه روځي ژوندون دئ عـــــاقبت به روانیږو
ژاړه (ملا امیره) نـــفس شیطان دي دښمنان دي
***
یوه درخته یې نهال کــــړه په قدرت کښـــي[126]
څلور ښاخ (یې) ورپیدا کــــــړه په زینت کښي
هر (یو) ښاخ له ګونا ګــــــون مېوي څخه پرده
زاغــان ځني محروم بلبلان ګډ په وصلت کښي
بلبلان چي همېشه پـــــرګل مین ملامت نه دي
معطریې دل وجـــــــــان په حقیقت کښي
چي بلبل غـــــــوندي صادق په مینه نه شي
دامشکل ده چي به ګــــډ شي په جنت کښي
ســــــاکنان دهغي درختي هــــغه ښوک دي
چي ترسروترمــــــال تېرشي په محبت کښي
مــــــــــثال ددرختي ذات دپاک حبیب ده
چاپاران یې څلـــــــورښاخه په قربت کښي
بلبلان مي عــــــاشقان دخدای دوستان دي
رب ورکړي خــــــوشحالي په آخرت کښي
زاغان مي کافـــــــــــران منکر الحق دي
محرومي شـــــــوله ورپښنه په خلقت کښي
پـــــه اول کښي مي ابیات مـــــغلق ویلي

---

[126] دا غزل په اصل کي د(ښ) په ردیف کي وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په آخريې معنی ګـــــوره په وضحت[127] کښېــي
ربه ســـرومال قـــــربان زمــــاترنبي کړي
(ملاامیر)غریب غــــلام تل په خدمت کښېي
عـــــاشقان دیار جـــــفاپروفــــابولي
(ملاامیر) فقیرمغموم ده پــــــه هجرت کښېي

***

دخپل اشــــــــنای دیدن له تلمه په تلوار...
زه خبرنـــــــه وم چي پـــه مخه رقیبان راځي
دیاردغم ګـــــردوغبارزمـــــاپرځان راځي
دیارله عشقه مي خـــوناب نن ترچشمان راځي
(را) میسربه وصـــــــال نه شي بې ژړا عالمه
دفـــــراق اوښکي مي بهېږي پرګرېوان راځي
دادنیاکه هـــــمګي ګل وګلـــــــزارشي
عــــــاقبت به شي فنادمـــــرګ خزان راځي
څه دغم ژوندون يې زمـــــــاپه قسمت راکړ
بې له یاره دعشق دودمي تـــــــردهان راځي
زماپه اوښکــــــــــوهیڅ اثرپرجانان نه شي
زمـــــاپرحــال نن په ژړازمین اسمان راځي
سرګـــــــردان وپایدوان پـــــردادنیایمه
ترک به نه کړم ستاطلب که هــــرځوزیان راځي
دجنت تـــــرګلـــــو زیاتي تــــماشه ده
چي مستغرق شـــم دیارفیض لکه باران راځي
که وفانه کــــــړي نن دژوندرمـــــق باقي ده
اوکه نه وي (ملاامیر) غــــــریب ګریان راځي

***

[127] وضحت = وضاحت ، څرګندتیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاجـــــــفاده همېشه مـــــــــاژړوي
رقيبان پـــــــه نصيحت مـــــــاخندوي
زه حيران يـــــــم چي ژړاکــــــړم که خنداکړم
نه پـــــوهېږم چي يارزمـــــــا څه خوښوي
دجـــــــرس له حــــــاله حال زمامعلوم شو
تـــــرخندازمـــــــاژړايـــــــارقبلوي
دادنيادژړاځـــــــای چي ببغـــــــم نه شي
ستاژړالــــــــــره اجـــــــرت ياردرکـــوي
داجــــــــرت حساب مي خپلـــه زندګي ده
عـــــــاقبت دصـــــــورت حجاب پاره کوي
دمحشرپـــــــه روځ بـــــه نيک وبدښکاره شي
داناپـــــــان مي نيک پـــــــه بدنه بدلوي
آئينه دزړه صفاکـــــــړه له هـــــــــرزنګه
(ملااميره) خدای رحـــــــمان ده رحم کوي

***

عــــــــاشقان دي بيماران پـــــه زړه زخمي
ددېدن زکات غـــــــــــواړي پـــه مسکيني
هيڅ حـــــــاجت يي ددنيا په چـــــــاره نه وي
نه پـــــــــــه کاريي وي جنت غـــلمان حوري
دخپل يارديدن يي خـــــــوښ تردوه جهان وي
قاسم کـــــــــړی ښـــــــه قسمت دئ ازلي
دتوحيددباغ مي هـــــــــرعـــــــاشق بلبل ده
ودي باغ تــــــه بل مـــــــــرغــــه لارنه لري
دګلانـــــــــــوسيل بې بـــــــــهاره نشته
دديداررروځ لـــــــــــوی بـــــهارده کاملي
په نصيب دي ښه ديداريه لـــــــــوی بهارشه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ملاامیره) جنت پرېږده د دیـــارشـــه محبتي[128]

❉❉❉❉

❉❉

❉

❉

❉

❉

128 تردې غزلي وروسته دنسخې په پای کې د (زمامقصود) رکاب راغلی دئ خونسخه پرهمدې ځای نیمګړې ده اوزه نه پوهېږم چې څوپاڼې به یې لوېدلي وي (م. هوتک) .

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library